Влада – Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 75 (1825) ♦ Вівторок, 21 квітня 1998 року ♦ Ціна договірна

НАША ВІСЬ – НАЙКРАЩА ВІСЬ У СВІТІ

Американські та канадські локомотиво- та вагонобудівники відмовилися від послуг власних металопереробних компаній, віддавши перевагу... дніпродзержинським осям. Договори укладено на кілька років наперед, і замовники навіть погодилися на принцип попередньої оплати.

Катані порожнисті осі для залізничних вагонів та тепловозів почали виготовляти на Дніпровському металургійному комбінаті у Дніпродзержинську чверть століття тому, вперше у світовій практиці .

З'ясовується, йдемо правильним шляхом

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, спеціальний кореспондент «Голосу України», зі Страсбурга

Учора розпочалися весняні засідання чергової сесії Парламентської Асамблеї Ради Європи. Прибули до Страсбурга й представники Верховної Ради: голова постійної делегації України в ПАРЄ Борис Олійник, його заступник Анатолій Раханський, а також Василь Костицький та Євген Мармазов.

Сесію було відкрито вчора по обіді виступом прем'єр-міністра Румунії Раду Васіле. Потім відбулося обговорення «порушень прав людини у Латвії» (саме таке формулювання має це питання в порядку денному). Другу частину вчорашніх дебатів було присвячено парламентським виборам в Україні, Молдові та президентським — у Вірменії.

(Закінчення на 10-й стор.).

У виборів довгий хвіст

2—3

У НІЧ з 18 на 19 квітня православна Україна жила святковими клопотами. Дзвони 10300 храмів сповістили люд про Воскресіння Христове. Столичні Володимирський собор та Києво-Печерська лавра, як багато століть тому, зібрали навколо себе віруючих з усієї української землі. Прославляючи Христа, народ ділився доброю мрією про те, що завтрашній день України буде світлий, а в душах її громадян поселиться любов.

Вітаючи з великим святом віруючих трьох православних конфесій, надію на це висловили глава Української православної церкви митрополит Київський і всія України Володимир (Сабодан), глава Української православної церкви (Київський патріархат) Патріарх Київський і всія Руси-України Філарет (Денисенко) та глава Української автокефальної православної церкви Патріарх Київський і всія України Димитрій (Ярема).

(Закінчення на 9-й стор.)

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА, Юрія ВЕНГЕРЕША.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ВОСКРЕСНЕ Й УКРАЇНА!

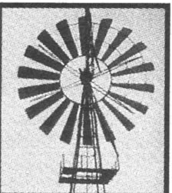
Як лікувати хвору економіку

7

Доживати віку біля казенного вікна

8

«Маяк–Сервіс» запрягає вітер

13

P.S.

○ За станом на 1 квітня 1998 року, на обліку в службі зайнятості перебувало 797,7 тис. громадян, а зареєстрованих вакансій — лише 42,5 тис.

○ Кількість речових ринків в Україні впродовж 1997 року зросла на 23% і становить нині 1095.

○ П'ять житлових будинків приватного сектора у Лубнах опинилися в зоні зсуву.

Борис ТАРАСЮК очолив МЗС

Президент України Леонід Кучма на розширеному засіданні колегії МЗС назвав ім'я нового керівника зовнішньополітичного відомства нашої країни. Ним став Борис Тарасюк.

Новому главі МЗС 49 років. Його часто називають «кар'єрним дипломатом», оскільки його сходження на емзеесівський олімп не було стрімким і спонтанним, а кожен щабель службових сходів служив плацдармом для подальшого просування. З 1995 року і до останнього часу Тарасюк був послом України в країнах Бенілюксу і главою української місії при НАТО. З його іменем пов'язують ведення найскладніших переговорів, у яких українська сторона одержала перемогу. Він — автор формули «особливе партнерство» по лінії Україна — НАТО та «Дипломат року-97». Новий міністр заявив журналістам: «Я готовий продовжити намічений Президентом України курс на інтеграцію до європейських та євроатлантичних структур». Росія ж, на думку Бориса Тарасюка, «є одним з найважливіших партнерів України, але необхідно доводити це конкретними справами. І від того, як складуться надалі наші взаємини, залежить стабільність і безпека в регіоні».

Повідомляє прес-служба Верховної Ради України

З 21 квітня по 8 травня ц. р. триватиме акредитація працівників засобів масової інформації на першу сесію Верховної Ради України нового скликання.

Для оформлення акредитації до прес-служби Верховної Ради України необхідно подати лист-клопотання за підписом керівника засобу масової інформації, завірений його печаткою, та одну фотокартку розміром три на чотири сантиметри претендента на акредитування.

Адреса прес-служби Верховної Ради: вулиця Садова, 3, кімната 526. Телефон для довідок 293-43-82.

У номер

Травень... за новими цінами

На 20% збільшаться з 1 травня тарифи на електроенергію для населення. Таке рішення ухвалила на своєму засіданні Національна комісія з питань регулювання електроенергетики, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Вартість електроенергії, що її відпускають населенню, становитиме 11 коп. за кВт/год (раніше — 9 коп.), на селі — 10 коп. (раніше — 8 коп.), для тих, хто мешкає в будинках, обладнаних електроплитами або електрообігрівальним обладнанням, — 8 коп. (раніше — 6 коп.).

Бери шинель — іди до прокуратури

Генеральна прокуратура України гарантує звільнення від кримінальної відповідальності військовикам, котрі дезертирували або вперше залишили військову частину, якщо ці дії були зумовлені нестатутними відносинами, важким сімейним становищем, станом здоров'я тощо.

Генпрокуратура закликала всіх, хто самовільно залишив військову частину, у місячний термін прийти повинитися до найближчого військового прокурора, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

СУД І ВІДСОТКИ

Факт

Конотопський суд минулої суботи скасував рішення окружної виборчої комісії округу № 160 про реєстрацію народним депутатом лідера Прогресивної соціалістичної партії Наталії Вітренко.

Своїм рішення суд визнав встановленими і такими, що істотно вплинули на результати виборів, факти порушення закону про вибори народних депутатів України. Він також скасував рішення окружної виборчої комісії в окрузі № 160 з центром у місті Конотопі в частині результатів виборів Прогресивної соціалістичної партії України. Таким чином, суд задовольнив заяву кандидатів у народні депутати України Віктора Капустіна та Віктора Сухоноса.

Як відомо, Прогресивна соціалістична партія України набрала під час виборів у парламент 1071611 голосів, що становить 4,04%. При цьому чотиривідсотковий бар'єр становить 1061841 голос. У Сумській області за ПСПУ проголосували 161365 осіб. Отже, якщо відпадуть сумські голоси, прогресивні соціалісти «вилітають» із списку парламентських партій.

Як повідомив агентству «Інтерфакс-Україна» Олександр Чародєєв, третій номер списку ПСПУ, за два дні до виборів Конотопський суд уже приймав рішення про зняття Н. Вітренко з реєстрації, однак окружна комісія залишила її в списках кандидатів. У разі якщо цю партію визнають такою, що не подолала 4-відсотковий бар'єр, ПСПУ збирається вимагати перегляду результатів виборів за партійними списками у всіх округах.

Коментар заступника голови Центрвиборчкому Миколи Дем'яненка:

— Давати оцінку рішенню суду Центрвиборчком не має повноважень. Для цього є вищі судові інстанції, у даному разі обласний та Верховний суди, які можуть у наглядовому порядку опротестувати рішення Конотопського суду, а можуть і не опротестувати. Це їхнє право. Такі самі права мають Генеральний прокурор та його заступники.

Що стосується Центрвиборчкому, то ми за кілька годин після цієї розмови проведемо засідання, всебічно обговоримо це питання і винесемо своє офіційне рішення.

Яким воно буде, забігати наперед не стану, але з усією відповідальністю запевняю, що рішення буде прийнято відповідно до букви і духу закону. Закон — це свята святих.

— А коли порушується Закон при формуванні парламенту?

— Мене, як громадянина, сама постановка цього питання жахає, бо нехтування законом завжди було підгрунтям для диктатури. Тож крапку в нашій розмові слід поставити таку: підстав для хвилювань та розголосу немає. ЦВК зареєструвала 413 народних обранців. Верховну Раду обрано. Найближчим часом парламент розпочне роботу, і все стане на свої місця. Користуючись нагодою, від себе та колег хочу привітати народних обранців і побажати успішної діяльності на благо України.

Мал. Анатолія АНДРЕЄВА.

З якою швидкістю рухається голос, якщо ціна його дорожча від золота

29 БЕРЕЗНЯ небайдужі громадяни до глибокої ночі не вимикали телевізори, чекаючи прямих передач з Центрвиборчкому. Розпещені західним рівнем інформатизації, коли вчора голосують, а вранці вітають переможців, телеглядачі нетерпляче вдивлялися у табло на телеекрані. Але...

Наш кореспондент розмовляє з директором науково-виробничого підприємства «Проком», розробником та інтелектуальним власником інформаційно-аналітичної системи «Вибори-98» Галиною МАНДРУСОВОЮ.

— Галино Петрівно, я був також серед тих, хто допізна чергував біля телевізора, але інформаційної спраги так і не втамував. Попередні цифри про кількість виборців, які взяли участь у голосуванні, мене не задовольняли. Це так задумано чи система на більше не розрахована?

— Система може приймати практично необмежену кількість інформації, аналізувати її і оперативно висвітлювати на екрані за однієї, звичайно, умови: така інформація вчасно надходитиме в систему. Образно кажучи, хочете, щоб вогонь горів яскраво, підкидайте туди більше сухих дрівцят.

— Отже, з «дрівцятами» були проблеми?

— На жаль... Підрахунки голосів на виборчих дільницях забирали багато часу. Розробляючи систему, ми змушені були виходити насамперед з фінансових можливостей Центрвиборчкому. Підрахували, що на першому етапі зможемо охопити системою тільки регіональні центри, тобто 25 областей плюс Київ і Севастополь. Наші регіональні центри розташовано при обласних радах, кожен обладнано двома сучасними комп'ютерами, принтерами. Вони забезпечені спеціальними системами зв'язку. Ця вертикаль працює бездоганно в прямому і зворотному напрямах. Саме сюди під час виборів надходить оперативна інформація з виборчих округів про хід голосування, яка тут же передається на базу даних Центрвиборчкому, де оператори її опрацьовують, аналізують і подають на табло та екрани прес-центру.

— А з виборчих округів до регіональних центрів інформація «дістанеться» дідівським способом — де на волах, де на конях, а де й пішки?

— Я розумію, що це жарт, але він не такий уже й далекий від істини. Регіональні центри одержують інформацію від окружних виборчих комісій телеграмами, телексами, телефонними повідомленнями тощо, а ті, в свою чергу, так само від виборчих дільниць. Забігаючи наперед, скажу, що кожна цифра згодом має бути підтверджена протоколами окружних та дільничних виборчих комісій. Ми раді, що розбіжності практично не було...

— Вибори відбувалися за 225 виборчими округами. В одних областях округів менше, в інших — більше, у Донецькій, наприклад, їх понад 20. Чи не можна опустити вертикаль системи до кожного округу?

— Це — наша мрія. Ми сподіваємося і готові працювати, щоб вона здійснилася під час президентських виборів 1999 року. Для цього у нас є першокласні спеціалісти-кібернетики, вихідці зі школи академіка Віктора Глушкова. Головний конструктор Віталій Івінський, провідні інженери-програмісти Наталія Каратаєва, Наталія Медведєва, головний програміст проекту Олександр Стельмах.

Ми маємо десятки свідоцтв на інтелектуальну власність багатьох програмних забезпечень і серед них на програми «Адміністративно-територіальний устрій України», «Кадри» — для Верховної Ради України, «Нагороди» — для адміністрації Президента України. І все-таки сумуємо за Інститутом кібернетики НАН України, за школою, за гарантіями в наукових пошуках. Нам допомагали колеги. Електронне табло, яке так вразило журналістів, створило житомирське підприємство «Екта», де директором Ігор Пастух. Під керівництвом члена-кореспондента НАН Анатолія Морозова працівники Інституту проблем математичних машин і систем забезпечили відображення інформації на демонстраційних комп'ютерах. Безпосередньо керував роботою член ЦВК Микола Коваль.

— Галино Петрівно, під час президентських виборів ви мрієте дійти до всіх 225 виборчих округів. А чи не можна помріяти ще далі — охопити системою всі виборчі дільниці, що їх, як відомо, налічується понад 30 тисяч?

— О, це був би ідеал! До того ж технічні можливості для цього є. Більше того, системою можна «зв'язати» кожного виборця, а їх, як відомо, до виборчих списків було занесено понад тридцять мільйонів.

У Москві, наприклад, така система, правда, трохи іншого принципу, діяла як експеримент у деяких районах на виборах мера столиці Росії. Там сканер списував у кабіні руку голосуючого з результатом і «списану інформацію» передавав на базу даних для підрахунків та аналізу.

У США виборці більшості штатів забули, що таке урни, бюлетені та опечатані сургучом мішки. Там кожний громадянин має свій код, система допускає до голосування виборця тільки тоді, коли прочитає його персональний код, після чого виборець натискує кнопку з тим текстом, який йому підходить. Це система автоматична. Наша система — людино-машинна. Спершу підраховують голоси на виборчих дільницях, що називається, вручну. І про результати виборів першими дізнаються тут, а вже потім нагорі. При автоматизованій системі — навпаки. Про результати виборів на місцях нічого не знають, оскільки на їхньому рівні «за» і «проти» просто проскакують і одразу надходять до центрального банку даних.

Відомо, що чим менше «подорожує» інформація різними рівнями, тим менше шансів внести до неї корективи. А це вже політика...

— Коли зайшла мова про корективи, то скажіть, будь ласка, Галино Петрівно, чи можу я, як оператор, що приймає і передає інформацію, додати якусь тисячу голосів своїй улюбленій партії чи кандидату?

— Це абсолютно виключено. Система фіксує, з якого робочого місця і під яким паролем у базу даних заноситься інформація. Спеціальний електронний журнал також фіксує зміну кожної цифри, під яким паролем і з якого робочого місця вона надійшла. Отже, фальсифікація неможлива на 300 тисяч відсотків.

Взагалі найбільший обсяг роботи було виконано під час формування бази даних Центрвиборчкому на етапі підготовки до виборів. Обсяг інформації, занесений до цієї бази, навіть важко уявити: все про виборчі дільниці, все про окружні комісії, все про політичні партії і блоки, все про кожного кандидата в народні депутати, а їх, як відомо, було понад сім тисяч чоловік. А це — можливість аналізу активності виборців та прогнозів: хто йде до влади — за партійністю, за освітою, за віком, за соціальним станом і т. д. І тут треба віддати належне голові Центрвиборчкому Михайлу Рябцю, який на практиці втілював принцип академіка Глушкова: якщо керівник зацікавлений — успіх справі забезпечено. На відміну від багатьох керівників у його кабінеті комп'ютер стоїть не для меблів. Тож з якою швидкістю рухається голос, ціна якого дорожча від золота, Михайло Рябець добре знає...

Розмову записав Анатолій КАРПЕНКО.

На знімку: директор науково-виробничого підприємства «Проком» Галина Мандрусова і головний програміст проекту Олександр Стельмах.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Задаватимуть тон селяни й лікарі

Самоврядування: дивіться, хто прийшов

У ЛУЦЬКУ відбулася перша сесія Волинської обласної ради, у складі якої 80 новообраних депутатів — на 20 більше, ніж минулого скликання. Головою нової обласної ради майже одностайно обрано депутата Василя Дмитрука, який працював першим заступником голови Луцької райдержадміністрації. Його заступником став Василь Струк, котрий обіймав посади голови Ратнівської районної ради та райдержадміністрації.

Отже, керівний склад Волинської обласної ради обрано з людей, котрі обіймали досі владні посади в області. Несподіванок не сталося. Власне, їх не передбачали. Ще до початку роботи сесії було відомо, кого рекомендуватимуть на посаду голови облради. Переважна більшість нових депутатів добре знає Василя Дмитрука, який працював свого часу головою сільської ради, головою колгоспу, головою райвиконкому.

У складі нової ради — 27 працівників АПК. Майже всі вони — голови КСП, інших сільгосппідприємств. У новій облраді 20 лікарів, з яких 11 — керівники лікувальних установ міст і районних центрів Волині. Це та більшість, яка й задаватиме тон у роботі нової облради...

Хоча Рух на виборах на Волині був найпопулярнішим, та в облраді він має лише двох представників, а АПУ — 11. Тому не дивно, що депутат від НРУ Володимир Банада, якого теж було внесено до списків таємного голосування на посаду голови облради, набрав «за» лише... 4 голоси. Володимир В'ячеславович працює заступником начальника житлово-комунального управління облдержадміністрації.

Можна, звичайно, вважати нинішню обласну раду «позапартійною». Адже з 80 депутатів 54 не належать до жодної з політичних сил. Це офіційно. Але я, наприклад, знаю багатьох «безпартійних» нинішніх депутатів, які симпатизують певним політичним партіям, мають свої ідеологічні орієнтири. Звичайно, то їхнє право.

Якщо в двох словах сказати про попередню обласну раду, депутати якої того самого дня ще працювали в сесійній залі облради, то в її складі було 5 лідерів провідних політичних партій. Але час покаже, що ліпше: стопроцентна злагода (її ми вже проходили) чи гаряче розпікання неузгоджених дій, яке ми проходимо сьогодні? Та хоч би як там було, усе ж робота облради попереднього скликання варта доброго слова. Були дискусії, проте без конфліктних ситуацій. Під контролем депутатів проводилася приватизація, розпочато на Волині земельну реформу. Майже на кожній сесії ухвалювали рішення про розширення і створення нових заповідних зон, збереження незайманих куточків природи. І є результат: нині майже 7 відсотків території області — заповідники.

Депутати не дали згоди розвалити державну аптечну мережу. За конструктивну та плідну роботу шістнадцятої сесії обласної ради, що здала свої повноваження, голова Волинської облдержадміністрації Борис Климчук щиро подякував депутатам. Новообраному голові облради Василеві Дмитруку він передав булаву, яку йому вручили депутати ще в 1992 році. У відповідь новий голова сказав:

— Робитиму все для того, щоб влада була для людей, а не навпаки. Головне для мене — конкретне вирішення справ, а не цифри і показники, за які можуть похвалити...

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

У виборів довгий хвіст...

ПРОКУРАТУРА автономії надавала важливого значення законності в ході підготовки виборів. Яке значення це мало для їх підсумків?

Прокурор АРК Володимир Шуба вважає, що, безперечно, неабияке.

Прокуратура виявила значну кількість порушень законів про вибори — і з боку кандидатів у депутати, і виборчих комісій. Приміром, Сімферопольська окружна комісія наприкінці лютого зареєструвала кандидатом у депутати міськради Сергія Воронкова, який ще з 11 лютого перебував у слідчому ізоляторі. Перевірка реєстраційних документів показала, що їх підписано від його імені, а не ним самим. Тільки після того, як прокурор автономії надіслав заяву про визнання цього рішення незаконним, яку задовольнив суд Залізничного району міста, — С. Воронкова було викреслено зі списків кандидатів у депутати. Така сама доля чекала ще кількох претендентів на депутатські крісла, задоволено п'ять позовів про визнання недійсними рішень територіальних виборчих комісій про реєстрацію кандидатів.

Порушено 6 кримінальних справ за статтею 194 Кримінального кодексу (підробка документів).

— Володимире Васильовичу, які найтиповіші порушення виявлено під час обрання народних депутатів України?

— Проілюструю кількома прикладами. Виконувач обов'язків заступника голови держадміністрації Кіровського району Валентина Мойсейко, використовуючи службовий час, займалася передвиборною агітацією одного з кандидатів у народні депутати України, на що вніс подання прокурор району.

Деякі кандидати порушували вимоги статті 78 Конституції нашої держави про те, що народні депутати не можуть мати інший представницький мандат.

Працівники прокуратури виявили найбільше відхилень від Закону про вибори місцевих рад і сільських, селищних, міських голів.

Викрито грубі порушення статті 6, відповідно до якої депутатом місцевої ради може стати лише громадянин України. Приміром, виборча комісія за округом №133 міста Саки зареєструвала кандидатом у депутати міськради Миколу Левченка, який ще торік виписався в Курську область Росії і нині в Україні не проживає. Реєстрацію було анульовано. Список цей можна продовжувати.

Тож, вважаю, що робота прокуратури з контролю за порушеннями виборчих прав громадян істотно позначилася на перебігу й результатах кримських виборів.

— Нещодавно ви стали членом Вищої ради юстиції. Бодай одним словом — про функції нового державного органу і ваші обов'язки в ньому.

— У Вищій раді юстиції дві секції. Перша – з питань підготовки подань для призначення суддів і звільнення їх із посад.

Друга, до якої входжу і я, — дисциплінарна, для розгляду скарг на притягнення до відповідальності суддів і прокурорів за порушення.

Створення такої ради назріло давно. Адже нині, коли збільшуються суддівський і прокурорський корпуси, нерідко їх професійні й моральні якості, на жаль, не відповідають вимогам. Тому лише у Криму останнім часом замінено 25 прокурорів. Їх притягнуто і до дисциплінарної, і до кримінальної відповідальності. Адже закон — єдиний для всіх.

Віктор ХОМЕНКО.

Сімферополь.

«Парламент, відчинися!»

ЗАПОВІТНІ двері дехто з кандидатів пробував відчиняти ногами, руки були зайняті подарунками для виборців.

Скарги про порушення Закону України «Про вибори народних депутатів», що невпинно надходять з виборчих округів, можна переповідати тисячу і одну ніч. Не менше часу знадобиться й для перевірки дії окремих претендентів на мандат, життєвий девіз яких: «Парламент, відчинися!». Кандидати не лише обіцяли виборцям багатства печери Алі-Баби, а й підтверджували свої обіцянки на практиці. Стимулювали, як правило, продовольчими товарами: крупами, цукром, горілкою тощо.

За таким само сценарієм шукали шляхів до сердець виборців і на території 109-го виборчого округу, центром якого є місто Антрацит Луганської області. Скажімо, в заяві на ім'я голови окружної виборчої комісії Л. Ряполова кандидат у народні депутати України А. Рижков повідомив про порушення виборчого законодавства з боку ще одного кандидата. Автор заяви насамперед звернув увагу на благодійну діяльність кандидата, яку той особливо активно розгорнув напередодні виборів.

Приміром, у період проведення агітаційної кампанії відбулася передача санітарного автомобіля «Швидка допомога» лікарні Антрацита. На вулиці міста автомобіль виїхав з написом «Благодійна допомога мешканцям міста Антрацит від кандидата у народні депутати України Святослава Прищепова».

Такі прояви благодійності зафіксовані і в Лутугинському районі, де з ініціативи кандидата отримали авто професійне училище та районна лікарня.

А буквально напередодні виборів довірені особи кандидата не з порожніми руками побували в будинку престарілих в селі Колпаково. Передача потенційним виборцям двох мішків цукру та чайних сервізів відбувалася під супровід пропозицій голосувати тільки за одного з кандидатів (письмово це підтвердили кілька чоловік).

У своїй заяві А. Рижков також наводить факт перерахування суперником на розрахунковий рахунок Антрацитівської центральної бібліотеки 1000 (тисячі) гривень. Ці гроші частково виплачували як зарплату працівникам бібліотеки. У тому числі й директору В. Тоєвій, яка ще й секретар окружної виборчої комісії.

Народний депутат України Володимир Кулініч — член тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з вивчення ситуації щодо стану дотримання виборчого законодавства під час проведення виборів народних депутатів вже побував в Антрациті. Вивчаючи ситуацію на місці, довелося перевіряти ще цілу низку фактів. Наприклад, під час складання списків виборців постала проблема «мертвих душ». Про таке само йшлося також у публікації в місцевій газеті «Антрацитівський вісник», коли до редакції почали звертатися читачі. Комусь принесли запрошення для вже покійного родича. Хтось бачив у списку прізвища померлих сусідів...

Неоднозначною була ситуація і щодо підрахунку голосів та зберігання бюлетенів. До речі, це Кулініч мав нагоду перевірити й на власному досвіді. Для того, щоб зустрітися з правоохоронцем, який у день виборів чергував в окружній комісії, не вистачило навіть доби. Весь цей час співробітники кримінального розшуку ніяк не могли в невеличкому місті розшукати свого колегу...

Втім, не хотілося б згущати барви. Оцінку виборам у 109 окрузі дасть тимчасова слідча комісія Верховної Ради України, яка володіє ситуацією.

І наостанку: С. Прищепов, про благодійність якого так багато писали скаржники, не набрав потрібної кількості голосів (з великою перевагою переміг представник Компартії). Бо виборці сьогодні відплачують своєю монетою: беруть подарунки від одних, а голосують за інших.

Павло КУЩ.

Луганська область.

Відкритий лист

Голові Конституційного суду України Тимченку І. А.
Бабича Валерія Георгійовича

Шановний Іване Артемовичу!

17 березня 1998 року я, керуючись статтями 147, 150 Конституції України, статтями 14, 42 та 94 Закону України «Про Конституційний суд України», звернувся до Конституційного суду України з конституційним поданням (вх. реєстр. № 03/1204 від 17.03.98 р.) про офіційне тлумачення частини другої статті 141 Конституції України, відповідно до якої територіальні громади сіл, селищ, міст обирають сільських, селищних, міських голів на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування. Оскільки виникла загроза зірвання з політичних мотивів виборів київського міського голови, кандидатом на посаду якого я балотувався, я просив цю справу розглянути невідкладно.

Проте Конституційний суд України невідкладно розглянув іншу справу, якою вибори київського міського голови були фактично скасовані, а отже, грубо порушені й мої права як громадянина України та кандидата на цю посаду.

Конституційний суд України своїм рішенням у справі про вибори в містах Києві та Севастополі від 27 березня 1998 року визнав такою, що не відповідає Конституції України (є неконституційною), постанову Верховної Ради України від 6 лютого 1998 року № 81/98, але чомусь тільки в тій частині, яка стосується проведення виборів міських голів у Києві та Севастополі, тоді як стаття 141 Конституції України, в якій ідеться про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів, так само, як і Закон України «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів», ніяких винятків із загальних правил цих виборів у містах Києві та Севастополі не передбачають.

Як наслідок у містах Києві та Севастополі склалася ситуація, коли не тільки було порушено мої права як кандидата на посаду київського міського голови, а й права територіальних громад цих міст та новообраних міських рад, які внаслідок відсутності міських голів не зможуть організувати свою роботу, оскільки міський голова за Конституцією України очолює виконавчий орган рад та головує на його засіданнях.

Ось чому, шановний Іване Артемовичу, я знову звертаюся до Вас, цього разу через пресу, з проханням дати офіційне тлумачення статті 141 Конституції України, яка, на моє глибоке переконання, є нормою прямої дії і ніяким чином не пов'язана з особливостями здійснення місцевого самоврядування в Києві та Севастополі, про які йдеться в частині другій статті 140 Конституції України.

З повагою,
народний депутат України
В. БАБИЧ.

Реформи: «за» — «проти»

Хто виграє від приватизації «Укртелекому»?

ВІДПОВІДЬ визріє не раніше, ніж через рік—півтора, коли й відбудеться роздержавлення об'єднання електрозв'язку. Та помітне пожвавлення на ринку телекомунікацій вже передається простим смертним — абонентам. Поспішаємо їх заспокоїти: хвилювання даремні.

Як запевнив під час недавньої зустрічі з журналістами генеральний директор «Укртелекому» Леонід Нетудихата, тарифні зміни, що вводяться, — аж ніяк не дискримінаційні заходи з метою вичавити з споживача телефонних послуг «останні соки», а досить цивілізована ліквідація наявних перекосів. Платити треба за собівартістю послуг. Зокрема, встановлення телефону подешевшало...

Нині ударними темпами йде реструктуризація галузі, в ході якої передбачено об'єднання 35 регіональних відділень. Буде впорядковано експлуатацію первинних мереж, використання місцевих мереж телефонного зв'язку та радіофікації, а також продаж послуг населенню.

Але продавати треба якісний товар, на який і буде попит незалежно від ціни. Таким сьогодні може похвалитися компанія, яку й створили з метою залучення інвестицій на модернізацію міжміських та міжнародних ліній зв'язку — УТЕЛ. Держоб'єднання «Укртелеком» володіє 51% акцій цієї компанії і, по суті, «будує» її політику. За минулі п'ять років «вибудувалося» таке: загальнонаціональна мережа станцій міжміського цифрового зв'язку, що охопила всі обласні центри. У 1997 році УТЕЛ розширив телекомунікації ще на 43 384 порти і на 30 720 нових абонентських ліній, змонтував, протестував і передав у роботу на умовах фінансового лізингу станції в Донецьку, Маріуполі, Львові та Одесі, ввів у дію обладнання, що дає змогу майже в усіх регіонах користуватися послугами ISDN (одночасна передача голосу, даних та відеозображення) з виходом на зарубіжних абонентів Австрії, Великобританії, Данії, Італії, Франції, Швеції, Білорусі. У найближчих планах — послуги «Інтернет», безплатні телефонні послуги «800» (спеціальний номер для підприємств і організацій, з допомогою якого можна отримати інформацію чи замовити якусь послугу зв'язку), збільшення мережі таксофонів, що працюють за спецкартками, і головне — допомога в розвитку місцевих ліній зв'язку. Як сказав президент УТЕЛ Олексій Маринчук, обсяг такої допомоги поточного року становитиме близько 40 млн. гривень, хоч треба набагато більше. На розвиток міжнародного та міжміського зв'язку УТЕЛ акумулював близько 160 млн. доларів інвестицій. Зате тепер завдяки якості пропонованого споживачам зв'язку міжнародна телефонна станція в Києві (а другу таку зусиллями УТЕЛ побудовано у Львові) обробляє майже 100% міжнародного трафіка.

Доходи УТЕЛ минулого року становили понад 600 млн. гривень, а прибуток — близько 60 млн. Як податки до держбюджету виплачено понад 40 млн. гривень та понад 300 млн. надійшло «Укртелекому» за використання ліній. Така робота вигідна всім, а досвід УТЕЛ якраз може мати розвиток під час модернізації тепер уже місцевих ліній зв'язку.

Людмила МЕНЖУЛІНА.

СТЕРЕЖИСЬ АВТОМОБІЛЯ,

бо цей вид транспорту загрожує вже здоров'ю та безпеці не тільки неуважних перехожих

Здавалося б, триває падіння виробництва, і викиди шкідливих речовин у навколишнє середовище останнім часом невпинно й помітно скорочуються. Металургійні підприємства на Дніпропетровщині уже в кілька разів менше забруднюють повітря чи воду. Тому нібито зводиться нанівець і гострота екологічних проблем, котрі ще недавно були тут притчею во язицех.

Але, з другого боку, ось що спостерігається: чимдалі стрімкіше зростає захворюваність населення, на жаль, і смертність також.

Як це зрозуміти? Заступник директора Інституту природокористування Григорій Шматков пояснює так: справжнісінького лиха завдає тепер автомобільний транспорт. У Дніпропетровську не менш як три чверті бруду «числиться» уже саме за ним.

Це і не дивно, зазначає начальник відділу облдержавтоінспекції Іван Масолітін, адже автомобільний парк нині щороку приростає, як ніколи раніше, — щонайменше на 12 відсотків. На кожних чотирьох мешканців області припадає уже, по суті, один транспортний засіб. Але вітчизняні вантажні та легкові автомобілі майже суціль експлуатуються багато літ, вони давно відпрацювали свій ресурс. А в деяких країнах навіть неприховано налагоджено «спеціалізовану» індустрію збуту в Україну, мов на звалище, зношеної автотехніки. Там їздити на ній зась, бо димить-чадить понад будь-які припустимі норми, а в нас, виходить, можна.

У нас доводиться вести мову ще й про такі речі, як вкрай незадовільна організація руху автотранспорту. Особливо у великих містах. На вулицях Дніпропетровська автомобільні «пробки» стали нині традиційними. Куди не поткнись — і в центрі, і на околицях. Для транзитного транспорту немає об'їзних доріг. Світлофори на перехрестях або зовсім не працюють, або працюють у «нерегулюючому» режимі.

Зате міська влада в пошуку додаткових надходжень до бюджету вочевидь для латання різних «дірок» заходилася повсюди запроваджувати платне паркування автомобілів. У найбільш гамірних місцях відокремили проїжджі смуги під стоянки так щедро, що для руху залишилися «непрохідні щілини». Що казати, коли уже й центральний проспект Карла Маркса місцями перетворився на «судину» з «наростами», проїхати якою — справжнісінька мука. Немало зон, майданів і навіть скверів, які досі називалися вільними чи куточками відпочинку, передано під платні нічні стоянки. З одного боку будинку, в якому я живу, «автонічліжку» влаштували на шкільному подвір'ї, з другого — на березі озера, котре так і не встигли упорядкувати. Щоправда, поряд поставили хрест, наче колись тут буде збудовано церкву...

Заодно у Дніпропетровську для поповнення невідомо чиїх «бюджетів» направо і наліво виділяють ділянки землі для спорудження бензозаправок. Якщо їх рясна поява в густо населених житлових мікрорайонах чи побіля споруд масового призначення нікого не хвилює з точки зору пожежної безпеки, то з точки зору екологічної безпеки достеменно час кричати «Рятуйте!» Тим паче, що бензоколонки зводять уже прямісінько на березі Славутича що поруч з... Палацом для дітей та юнацтва.

Один чоловік, добре обізнаний зі справою реалізації автомобільного пального, по секрету повідав, що й раніше у Дніпропетровську не було жодної автозаправної станції, обладнаної за всіма вимогами саме екологічної безпеки. Тепер і поготів ці вимоги нехтують. Резервуарів, де накопичувався б змитий бруд, справді катма. А той же Іван Масолітін з державтоінспекції нагадує, що біда приходить не сама, а й другу за собою веде: від недавніх обіцянок, запевнянь і клятв перекрити ввезення в місто етильованого, іншого неякісного та екологічно шкідливого бензину й сліду не лишилося. Тільки їдкий і отруйний дим-димок від машин.

Власники бензозаправок і не приховують, що претензій до них жодних, бо «за все вже й так більше, ніж треба, заплачено». А до катастрофічної розплати тим часом рукою подати.

Аж ніяк не слід підозрювати умисного перебільшення у словах професора Дніпропетровської медичної академії Катерини Дуки, яка попереджає земляків, що «існування в першому від поверхні землі півтора- — двометровому шарі повітря стало нині небезпечне». Якщо недавно у місті налічувалося лише кілька перехресть і транспортних вузлів та розв'язок, де концентрація вихлопних газів перевершувала допустимі норми, то тепер таке практично всюди. Катерина Дмитрівна, котра очолює в медичній академії кафедру педіатрії, каже, що в неї стискається серце, коли бачить на вулицях міста молодих мам з малюками в дитячих колясках. Є всі підстави, мовляв, прогнозувати, що коляски ці згодом доведеться міняти на інвалідні...

Ніхто не збирається залякувати — мова йде про очевидне. Проби повітря, взяті в «найнебезпечніших» куточках обласного центру, викликають жах: стільки в них окислів вуглецю, сполук свинцю, азоту, сірчаного газу і елементарної сажі. Токсичне перевантаження уже поза межами здатності чинити спротив будь-яким живим організмом. А навіщо місто, якщо воно не для людей пристосоване?

Не випадково облдержадміністрація ухвалила недавно термінове розпорядження «Про комплекс заходів щодо запобігання шкідливому впливу транспорту на навколишнє природне середовище». Є, з'ясовується, реальні способи, щоб максимально нейтралізувати викидні гази. Науковці Володимир Шаверін та Валентин Гриньов називають чимало уже винайдених та сконструйованих модифікаторів і каталізаторів пального, а також технічних очисних пристроїв. Це власні, вітчизняні розробки, котрі нічим не поступаються імпортним. Ми «поступаємося» лише одним: нехлюйством, байдужістю щодо їх неодмінного застосування.

От і тепер, коли розпорядженням облдержадміністрації на підрозділи автоінспекції покладено обов'язки контролювати «екологізацію» транспорту, не приховуються сумніви, що навряд чи вдасться домогтися бажаного. Понадтворюємо, мовляв, постів діагностики і вжиття санкцій, а вони стануть пунктами стягнення «данини» за липові посвідки, наче все гаразд, і не більше. Отакі ми, з'ясовується, «корисливі» уболівальники за власний добробут.

Схоже, ми чи не єдині у світі киваємо самі на себе, але ніяк не розпрощаємося з власними недоліками. І маємо шанси зберегти цю «особливість» до згину, бо до «кінця світу» на нашій території, здається, не так вже й багацько часу.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Чорний метал щезає по-чорному

В останні роки на Херсонщині йде своєрідна війна фірм з колишнім монополістом «Херсонвторметом». Як стверджують його керівники, приватники «відкачали» на себе левову частку відходів промислового виробництва, що призвело, зрештою, до занепаду головного донедавна «металевого сміттєзбиральника». Якщо багато років підряд річна пропускна потужність «Херсонвтормету» становила близько 300 тисяч тонн металу, то тепер вона — 40—50 тисяч тонн. Підприємство, щоб вижити, мусить або скоротити штат робітників, яким майже нічого робити, або ж примиритися з низькою заробітною платнею.

Становище майже безнадійне. А разом з тим незрозуміло, куди ж діваються металеві відходи, якщо, за твердженням представників «Херсонвтормету», сотні тисяч тонн і сьогодні є реальним запасом області, який вона могла б відправити на металургійні заводи України, що буквально задихаються від нестачі сировини.

Втім, це не головне. В обласній державній податковій адміністрації назвали суму податків, сплачених усіма учасниками «залізних жнив». За минулий рік вони відрахували бюджетові 2 мільйони 168 тисяч гривень. Якщо відняти 1 мільйон 792 тисячі, що надійшли в казну від «Херсонвтормету», то залишається жалюгідна сума. Поділімо їх на 21 фірму, яка значиться серед тих, хто розраховувався з бюджетом, і вийде: кожен конкурент «Херсонвтормету» приймає упродовж року щонайбільше півтисячі тонн.

Дива та й годі: усі разом, і вчорашній монополіст, і його суперники, «переробили» за рік лише п'яту частину старого заліззяччя, що є в області навіть за скромними підрахунками.

Куди ж дівся метал? Випарувався чи що? Невже й справді чорний метал по-чорному вивозиться ділками за межі держави?

Леонід ПАК.

Херсон.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про державну виконавчу службу

Цей Закон визначає основи організації та діяльності державної виконавчої служби, її завдання, правовий статус державних виконавців та їх соціальний захист.

РОЗДІЛ I
Загальні положення

Стаття 1. Завдання державної виконавчої служби

Державна виконавча служба входить до системи органів Міністерства юстиції України і здійснює виконання рішень судів та інших органів (далі — рішень) відповідно до законів України.

Завданням державної виконавчої служби є своєчасне, повне і неупереджене примусове виконання рішень, передбачених законом.

Стаття 2. Правова основа діяльності державної виконавчої служби

Правову основу діяльності державної виконавчої служби становлять Конституція України, цей Закон, інші закони та підзаконні нормативно-правові акти, що прийняті на їх виконання.

Стаття 3. Органи державної виконавчої служби

Органами державної виконавчої служби є:

Департамент державної виконавчої служби Міністерства юстиції України;

відділи державної виконавчої служби Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, обласних, Київського та Севастопольського міських управлінь юстиції;

районні, міські (міст обласного значення), районні у містах відділи державної виконавчої служби відповідних управлінь юстиції.

Виконання рішень, перелік яких встановлено законом, покладається на державних виконавців районних, міських (міст обласного значення), районних у містах відділів державної виконавчої служби.

Районні, міські (міст обласного значення), районні у містах відділи державної виконавчої служби є юридичними особами, мають розрахункові та інші рахунки в установах банків, гербову печатку.

Стаття 4. Державні виконавці

Відповідно до цього Закону державними виконавцями є начальник, заступник начальника, старший державний виконавець, державний виконавець районного, міського (міста обласного значення), районного у місті відділу державної виконавчої служби.

Державний виконавець здійснює примусове виконання рішень у порядку, передбаченому законом.

Стаття 5. Компетенція органів юстиції з організації діяльності державної виконавчої служби

Міністерство юстиції України через Департамент державної виконавчої служби Міністерства юстиції України здійснює добір кадрів, методичне керівництво діяльністю державних виконавців, підвищення їх професійного рівня, фінансове і матеріально-технічне забезпечення органів державної виконавчої служби, розглядає скарги на дії державних виконавців.

Головне управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, управління юстиції в областях, містах Києві та Севастополі організують виконання законів і здійснюють керівництво відділами державної виконавчої служби Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, обласних, Київського та Севастопольського міських управлінь юстиції, районними, міськими (міст обласного значення), районними у містах відділами державної виконавчої служби, координують і контролюють їх діяльність; організують професійну підготовку і атестацію державних виконавців; розглядають скарги на дії державних виконавців; заохочують за успіхи в роботі і накладають стягнення за порушення трудової дисципліни; здійснюють матеріально-технічне забезпечення державної виконавчої служби.

Структура, склад та функціональні обов`язки Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції України; відділів державної виконавчої служби Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, обласних, Київського та Севастопольського міських управлінь юстиції; районних, міських (міст обласного значення), районних у містах відділів державної виконавчої служби відповідних управлінь юстиції затверджуються в межах своїх повноважень Міністерством юстиції України.

РОЗДІЛ II
Правовий статус державних виконавців

Стаття 6. Правовий статус державних виконавців

Державні виконавці є державними службовцями.

Державним виконавцям видаються службові посвідчення єдиного зразка, який затверджується Міністром юстиції України.

Державний виконавець під час виконання службових обов`язків носить форменний одяг, зразок якого затверджується Кабінетом Міністрів України.

Державний виконавець користується правами і виконує обов`язки, передбачені законом.

Стаття 7. Забезпечення прав громадян і юридичних осіб

Державний виконавець зобов`язаний сумлінно виконувати службові обов`язки, не допускати в своїй діяльності порушення прав громадян та юридичних осіб, гарантованих Конституцією України та законами України.

РОЗДІЛ III
Порядок призначення державних виконавців

Стаття 8. Вимоги, що пред`являються до державних виконавців

Державним виконавцем може бути громадянин України, який має юридичну освіту, здатний за своїми особистими і діловими якостями виконувати покладені на нього обов`язки.

Начальником районного, міського (міста обласного значення), районного у місті відділу державної виконавчої служби призначається громадянин України з вищою юридичною освітою і зі стажем юридичної роботи не менше трьох років.

Не можуть бути призначеними на посаду державного виконавця особи, відносно яких існують обмеження, передбачені Законом України «Про державну службу».

Стаття 9. Порядок призначення і звільнення державних виконавців

Державні виконавці призначаються на посаду, звільняються з посади начальниками районних, міських (міст обласного значення), районних у містах відділів державної виконавчої служби відповідних управлінь юстиції.

Начальники районних, міських (міст обласного значення), районних у містах відділів державної виконавчої служби призначаються на посаду та звільняються з посади начальниками Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, обласних, Київського та Севастопольського міських управлінь юстиції за поданням начальників відділів державної виконавчої служби відповідних управлінь юстиції.

Директор Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції України, начальники відділів державної виконавчої служби Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі призначаються Міністром юстиції України.

РОЗДІЛ IV
Контроль за діяльністю державних виконавців

Стаття 10. Контроль за діяльністю державних виконавців

Контроль за діяльністю державних виконавців здійснюють Міністерство юстиції України через Департамент державної виконавчої служби Міністерства юстиції України, а Головне управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, управління юстиції в областях, містах Києві та Севастополі — через відповідні відділи державної виконавчої служби. Контроль за діяльністю державних виконавців здійснюють й інші державні органи в порядку, передбаченому законом.

Стаття 11. Відповідальність державних виконавців

Державні виконавці несуть дисциплінарну відповідальність в порядку, встановленому законом.

У разі вчинення державним виконавцем під час виконання службових обов`язків діяння, що має ознаки злочину чи адміністративного правопорушення, він підлягає кримінальній чи адміністративній відповідальності у порядку, встановленому законом.

Шкода, заподіяна державним виконавцем фізичним чи юридичним особам під час виконання рішення, підлягає відшкодуванню у порядку, передбаченому законом.

Стаття 12. Заохочення за успіхи в роботі

За успіхи в роботі по виконанню рішень державний виконавець може бути заохочений Міністром юстиції України, начальником Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, начальниками управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі з їх власної ініціативи та за поданням начальника відповідного відділу державної виконавчої служби.

Стаття 13. Оскарження дій або бездіяльності державних виконавців

Дії або бездіяльність державного виконавця можуть бути оскаржені до вищестоящої посадової особи або до суду у порядку, встановленому законом.

РОЗДІЛ V
Правовий і соціальний захист державних виконавців

Стаття 14. Правовий захист державних виконавців

Державний виконавець перебуває під захистом закону.

Держава гарантує захист здоров`я, честі, гідності, житла, майна державних виконавців та членів їх сімей від злочинних посягань та інших протиправних дій.

Образа державного виконавця, опір, погроза, насильство та інші дії, які перешкоджають виконанню покладених на нього обов`язків, тягнуть за собою встановлену законом відповідальність.

Стаття 15. Соціально-побутове забезпечення державних виконавців

Державні виконавці, які потребують поліпшення житлових умов, забезпечуються житлом у першочерговому порядку відповідно до законодавства.

Державні виконавці мають право на першочергове встановлення квартирних телефонів.

Стаття 16. Державне страхування та відшкодування шкоди у разі загибелі або каліцтва державного виконавця

Державний виконавець підлягає обов`язковому державному страхуванню на суму десятирічного заробітку за останньою посадою, яку він займає.

Порядок та умови страхування державних виконавців встановлюються Кабінетом Міністрів України.

У разі загибелі державного виконавця під час виконання службових обов`язків сім`ї загиблого або його утриманцям виплачується одноразова допомога у розмірі десятирічного заробітку загиблого за останньою посадою, яку він займав, і призначається пенсія у зв`язку з втратою годувальника відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення».

За сім`єю загиблого державного виконавця зберігається право на одержання жилої площі.

У разі каліцтва, одержаного державним виконавцем під час виконання службових обов`язків, а також інвалідності, що настала у період проходження служби або не пізніш як через три місяці після звільнення зі служби чи після закінчення цього терміну, але внаслідок захворювання або нещасного випадку, що сталися при виконанні службових обов`язків, йому виплачується одноразова допомога в розмірі від трирічного до п`ятирічного заробітку (залежно від ступеня втрати працездатності) і призначається пенсія по інвалідності.

Збитки, завдані майну державного виконавця чи членів його сім`ї у зв`язку з виконанням ним службових обов`язків, відшкодовуються у встановленому законом порядку в повному обсязі за рахунок коштів Державного бюджету України.

РОЗДІЛ VI
Фінансування і матеріальне забезпечення, оплата праці державних виконавців

Стаття 17. Оплата праці державних виконавців

Заробітна плата державного виконавця складається з посадового окладу, премії, доплати за ранг та надбавки за вислугу років, а також інших надбавок згідно із законодавством.

Стаття 18. Фінансування і матеріальне забезпечення діяльності державних виконавців

Фінансування і матеріальне забезпечення діяльності державних виконавців здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України.

Чисельність державних виконавців, порядок та норми матеріального забезпечення їх діяльності встановлюються Кабінетом Міністрів України за поданням Міністерства юстиції України.

Державним виконавцям, які використовують в службових цілях власний транспорт, виплачується грошова компенсація в розмірах, встановлених законодавством.

Державний виконавець під час службового відрядження користується правом придбання без черги проїзних документів на всі види транспорту і влаштування в готелі.

Державні виконавці забезпечуються безоплатним форменим одягом за нормами, що визначаються Кабінетом Міністрів України.

РОЗДІЛ VII
Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. До приведення законів України, інших нормативно-правових актів у відповідність з нормами цього Закону вони застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний термін з дня набрання чинності цим Законом:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо внесення змін до законів України, що випливають з цього Закону;

привести у відповідність з цим Законом свої нормативно-правові акти;

забезпечити перегляд міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади України їх нормативно-правових актів і скасування тих актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
24 березня 1998 року.
№ 202/98-ВР.

Згідно з Регламентом Верховної Ради України закони та інші акти, надруковані в «Голосі України», є офіційною публікацією.

Книжковий кіоск

Краяни співали на сценах усіх європейських театрів

***У** КИЇВСЬКОМУ видавництві «Рада» за підтримки Ліги українських меценатів побачила світ книга, яка не має аналогів у вітчизняній видавничій практиці, — «Словник співаків України» Івана Лисенка. Вперше під однією обкладинкою зібрано і систематизовано енциклопедичні статті про українських співаків — від давніх часів до наших днів.*

Свого часу наша газета вже повідомляла про роботу над цією грунтовною працею, більше того — друкувала з неї деякі фрагменти. Про довгий і тернистий шлях «Словника...» до українського читача розповідає Іван Лисенко.

— Отже, позаду майже тридцять років напруженої праці, постійних пошуків — можна перевести подих. Що вам, Іване Максимовичу, найважче давалося в процесі роботи?

— Мені гірко про це говорити, але, працюючи над словником, я спізнав не тільки радість творчості, а й чимало розчарувань. Бо приступив до роботи в часи доволі поширеного національного нігілізму, а то й відвертого манкурства. Доволі часто доводилося переконувати і чиновників, і звичайних обивателів у потребі створення такої книги. Мало того, що я зрідка знаходив розуміння з їхнього боку, за мною йшли вслід «підтягнуті хлопці» у білих сорочках з краватками. Вони переконували мене відмовитися від творчих намірів, а траплялося, й відверто погрожували. Мовляв, ще не таким роги обламували. Оце і було, мабуть, найважче пережити.

— Як ви прийшли до такого, скажемо відверто, непростого задуму: одному створити енциклопедичне видання?

— Мене ще з дитинства живила народна пісня, а в студентські роки співав в університетському хорі в Харкові, почасти слухав концерти та оперні вистави. Та справжнє захоплення співаками прийшло до мене пізніше, коли почав активно студіювати історію українського вокального мистецтва. Тоді і зрозумів, що воно майже не досліджене, що ми зовсім мало або й нічого не знаємо про уславлених співаків, які через нашу недержавність змушені працювати на чужих сценах. Адже ми звикли до імен двох-трьох десятків корифеїв, обвішаних різними регаліями та званнями, а також до тих, хто пов'язав свою долю з російським оперним театром. А з'ясовується, це лише дещиця з того великого вокального моря, яке через несприятливі політичні умови для нашого народу розлилося по цілому світу. Адже і в Західній Європі, і в Америці, і в тій же Австралії немає жодного оперного театру, де виступали б українці. Без таких співаків, як Микола Іванов, Іван Алчевський, Соломія Крушельницька, Модест Менцинський, Олександр Мишуга, Наталія Єрмоленко-Єжина, Євгенія Зарицька навряд чи можна уявити собі світове оперне мистецтво. А нинішні тріумфи наших сучасників Анатолія Кочерги, Людмили Шемчук, Вікторії Лук'янець та інших — промовисте того свідчення. Більшовики завжди замовчували про успіхи українських співаків за рубежем, про них говорити було не заведено. Замовчували навіть факти їхньої доброчинності стосовно нашого народу. Ми тільки тепер дізналися, що знаменита співачка Марія Сокіл разом зі своїм чоловіком Антоном Рудницьким спеціально організували концертне турне по американському континенту, а виручені гроші — 10 тисяч доларів — надіслали 1946 року в Україну, зруйновану фашистськими ордами. Тому і прийшов я до думки про створення «Словника співаків України».

— Чи довелося вам, філологу за фахом, зіткнутися з труднощами професійними? Адже це, власне, музикознавча праця.

— Так, проблеми були. Та всілякі труднощі перебороти можна, якщо людиною рухає любов, одержимість, зрештою— велике бажання зробити добру справу для рідного народу. Адже я добре знав, що Інститут мистецтвознавства цю роботу не виконуватиме (а це саме був його обов'язок), а за цей час багато приватних архівів може зникнути, чимало людей, які знали того чи іншого співака, від нас відійде. І тоді буде вже пізно щось зробити. Сьогодні, наприклад, розпочинати таку роботу вже було б набагато складніше, а в деяких моментах — і неможливо.

Я знайшов стежку і до вечірньої консерваторії, і до приватних педагогів. Зрештою, постійні відвідування концертів та оперних вистав, контакти з київськими музикантами розширювали мій музичний світогляд. Я не пропустив жодного більш-менш значного музичного явища в Києві, часто рецензував вистави та концерти. Крім того, моє захоплення співаками, з якими я постійно зустрічався, підсилювалося ще й зустрічами з людьми одержимими, національно свідомими. Думаю, останнє стало вирішальним для мого вибору. Я був одержимий своєю працею і розцінював її не інакше, як національне замовлення.

— З яких джерел брали інформацію?

— Робота мала різноманітний характер. Це не лише праця в бібліотеках та архівах, а й активне листування з музичним світом, зустрічі з багатьма співаками та їхніми родинами, композиторами, музикознавцями, колекціонерами... У своїй праці я обмежувався лише оперними та концертно-камерними співаками, адже подати в одному виданні всіх співаків було просто неможливо. А критерієм стала значущість внеску артиста у вітчизняну культуру, його вокальні дані.

— А географічно як представлені співаки?

— У своїй основі «Словник...» — це зведення біографічних матеріалів, незалежно від національності та місця народження співаків, які своїм походженням та діяльністю пов'язані з Україною, її культурою. У виданні читач знайде чимало співаків й інших національностей, які пропагували українську музичну культуру.

— І, звісно, тих, які належать до української діаспори. Мали змогу попрацювати в закордонних архівах?

— Матеріали про діаспорних співаків мені діставалися найважче. Основними джерелами цих матеріалів було активне листування, а також преса зарубіжних країн, яка, щоправда, стала доступною для мене лише в часи незалежності. Попрацювати в архівах, скажімо, в США чи Італії, мені, на жаль, не довелося. Спочатку, звісно, ніхто туди мене не пустив би, а коли в 90-х роках з'явилася така можливість, виникли фінансові проблеми. І від того праця, звісно, програла.

— Майже тридцять років йшли ви до цієї книги. Як то все було на практиці?

— Перший варіант рукопису «Словника...» завершено 1972 року, тоді ж я передав його до видавництва «Музична Україна». Рукопис рецензували, вносили до видавничого плану, а потім знімали. І так кілька разів. Скажу відверто: протягом чверті століття видавництво ставилося до мене як автора упереджено. І хоча рецензії здебільшого були позитивні, все-таки рукопис пролежав без руху аж до самого проголошення незалежності. Відповідь завжди була приблизно така: «Праця не на часі». А вже коли постала незалежна Україна, то про «Словник...» згадали. Та черговий стрибок інфляції знову унеможливив його видання. Навіть після того, як рукописом зацікавився один з українських меценатів, запропонував свої послуги видавництву, справа не зрушила з місця: сторони не дійшли згоди. Тоді я забрав рукопис з «Музичної України» й запропонував його видавництву «Рада».

Почалися тривалі й доволі нелегкі пошуки грошей в еміграції. Хочу насамперед подякувати редакторові журналу «Штурм» Олександру Мельниченкові, співачці Наталії Носенко, які чимало зробили для збору грошей. Але їх було недостатньо, видання потребувало підтримки впливових українських меценатів. Принагідно хочу висловити вдячність виконавчому директору Ліги українських меценатів Михайлові Слабошпицькому. Саме він пройнявся моїми клопотами, звернувся до Ераста Гуцуляка, переконав його в потребі фінансування «Словника...», який і передав найбільшу частину грошей для видання. Уже пізніше грошову допомогу надав й інший меценат — Мар'ян Коць. Завдяки їхній підтримці і побачила світ ця праця.

— Чи все вдалося зробити, ви мали на увазі, приступаючи до роботи над «Словником»?

— Загалом свій задум я виконав, хоча, можливо, й не сповна. Бо не все залежало лише від мене, про що я вже згадував. Сподіваюся, що цю роботу продовжать мої послідовники, які матимуть ліпші, значно ліпші умови для роботи, ніж вони були в мене.

Я не прагнув нагород, премій, звань, я просто робив щоденну, на мій погляд, потрібну для України справу. Наостанок хочу ще раз подякувати усім тим доброчинцям, які все зробили для того, щоб моя вистраждана праця не загинула і дійшла до читача.

Розмову вів
Роман ВАТРИЧ.

Великодня атрибутика Чернівців, або Буковинська писанка в профіль і анфас

Традиції

***Щ**ОРОКУ Чернівецький літературно-меморіальний музей Юрія Федьковича влаштовує у своїх залах виставки прикладного мистецтва. Напрошується запитання: який стосунок мають, скажімо, писанки, вишиті сорочки, кептарі, рахви чи декоративні тарелі до цього закладу? Дещо іншої думки працівники музею. «Буковинський соловій», як охрестили краяни відомого поета-класика, борця за їхні права Юрія Федьковича, добре знав і палко любив народне мистецтво, оскільки мав щастя народитися в «Меці» гуцульських майстрів — Сторонці-Путилові.*

Генетичний горянин неодноразово кидав виклик «вищому світові» Чернівців і Львова тим, що з'являвся на пишних балах, посеред бундючного панства, не в офіцерському мундирі з відповідними регаліями, а в червоному гуцульському сардаку з бовтичками та в крисані, затиканій сойчиним пір'ям.

До цьогорічних Великодніх свят музей підготував виставку, яка подивувала навіть найвитонченіших знавців народно-ужиткового мистецтва. На суд глядачів винесено колекцію писанок, яку зібрав чернівецький фольклорист-етнограф, дослідник цього споконвічно буковинського жанру Іван Снігур.

В експозиції широко представлено місцеву писанку. В минулому столітті писанкарство досягло небувалого розвитку, й слава про нього швидко полинула по всіх-усюдах. Буковинські писанки замовляли для своїх великодніх кошиків навіть австро-угорські монархи. Ще й дотепер зберігаються в музеях Відня ті рукотворні сонця, помережані дивовижними орнаментами, що їх черпали з живої природи і своєї уяви віртуози-писанкарі.

Іван Снігур довів, що буковинська писанка мандрувала й до палаців російських самодержців. Микола II волів, щоб чернівецькі майстрині розписували святошні писанки для нього та його двірцевого оточення. До колекції потрапили ескізи відомих російських художників, за якими буковинські жінки витворювали свої дива для царів і цариня.

Ми звикли до того, що писанки виготовляють лише з курячих, гусячих, індичих та качиних яєць. Та, виявляється, робили їх і з інших матеріалів, зокрема із солі та гутного скла. Такі вироби широко культивувалися на Буковині наприкінці минулого століття. Є в експозиції і кілька унікальних фаянсових писанок.

Дивовижні за красою так звані писанки-викладанки. Місце їхнього народження — теж Буковина. Ці писанки виготовляли з овальних дерев'яних форм, на які наклеювали на спеціальну смолисту суміш з живиці та воску скляні різнокольорі цятки.

Іван Снігур не лише зібрав багато рідкісних викладанок, а й відродив забуте мистецтво їх творення. Цього етнографа вважають сьогодні одним із найкращих на Буковині майстрів писанкового розпису. На його рахунку — близько тисячі власноруч виготовлених оригінальних творів. До речі, ці писанки та народний одяг з його колекції можна побачити в кадрах знаменитої кінострічки «Білий птах з чорною ознакою», етнографічним консультантом якої був Іван Снігур.

Лише він володіє секретом творення так званої «мученої» писанки. Для того, щоб нанести малюнок на гусяче яйце («мучені» писанки виготовляються саме з них), треба мати олімпійську витримку, оскільки при цьому слід виконати понад двадцять — тридцять технологічних операцій, щоб досягти бажаної колористичної гами.

Іван Снігур відродив також писанку-шкрябанку. Колись на Буковині вона мала масове поширення, але згодом перевелися майстри, які володіли цим складним мистецтвом.

Завершується експозиція писанками, що їх Іван Снігур присвятив рідному місту. Кілька десятків яєчок розмальовано давніми буковинськими орнаментами, в які вплетено монограму «Ч», тобто початкову літеру назви Чернівців. Отже, вперше в світовій практиці місто має свою великодню атрибутику.

В одній з вітрин красується циганська писанка, помережена різнокольоровими пінвісіями. Щось магічне навівають чорні, червоні, коричневі та сині накрапи на яєчній шкаралупі. Виявляється, буковинські цигани також бралися за писальця й творили свої шедеври, хоча в їхній традиції цей жанр широко не прижився.

Подовгу не відривають відвідувачі очей від писанок, інкрустованих житньою й вівсяною соломкою.

Довідавшись про унікальні писанкові творіння свого земляка Івана Снігура, перший космонавт незалежної України Леонід Каденюк недавно сказав:

— Шкодую, що не зміг узяти в космос бодай одну його писанку. Але це можна буде виправити під час наступної зоряної мандрівки.

На фото: Лариса Канюка, єдина в Україні художниця, що займається «викладанками» та іконами з бісеру.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

Точка зору

Тетяна КІР'ЯН,
Микола ШАПОВАЛ,
кандидати економічних наук

Як лікувати хвору економіку

У своїй статті «Нехай працюють коні, або Чому люди втратили мотивацію до праці» («Голос України», 3 березня 1998 року) ми намагалися розкрити причини, що призвели до таких негативних наслідків в економіці та соціальній сфері, сформулювали пропозиції для ліквідації перекосу (як результату трансформації економіки України) між споживчими цінами та заробітною платою, пенсіями, стипендіями, допомогами.

Сьогодні продовжимо роздуми на цю тему, підкріпивши основні свої висновки зарубіжними дослідженнями. Так, Деніель Вон-Уайтхед («Реформирование политики в области заработной платы в Центральной и Восточной Европе: первые итоги (1990—1996 годы). Региональное бюро МОТ в Москве. — М.: 1997. — 48 с.) стверджує, що політика лібералізації цін, розпочата у всіх країнах на початку реформи, спричинила миттєве зростання інфляції, яке негативно позначилося на заробітній платі. Зростання заробітної плати дуже відставало, а коли вона починала зростати темпами, притаманними зростанню цін, це спонукало уряд до проведення жорсткого регулювання доходів. У результаті у всіх країнах регіону номінальна заробітна плата значно відставала від споживчих цін, а загальна середня заробітна плата швидко й істотно знижувалась. Але не у всіх країнах вона падала до критично припустимого рівня. Так, у Польщі реальна заробітна плата з 1989 по 1995 рік упала більш як на 25 відсотків, але з 1994 року вона знову почала поступово зростати. В Чехії з 1990 по 1991 рік вона зменшилася на 25 відсотків, але з 1992 по 1996 рік почала постійно зростати. У Румунії з 1990 по 1995 рік реальна заробітна плата впала на 23,4 відсотка, але з 1994 року почалося зростання. В Угорщині з 1989 по 1995 рік вона впала трохи більш як на 20 відсотків. За цей період в Угорщині реальна заробітна плата циклічно то падала, то піднімалася. В Болгарії з 1990-го по 1996 рік вона зменшилася майже на 50 відсотків. У Російській Федерації реальна заробітна плата з 1990-го до кінця 1995 року впала на 70 відсотків, а в Україні з 1990-го по березень 1996 року — також на 70 відсотків.

Як бачимо, 50-відсотковий поріг спаду реальної заробітної плати перетнули тільки три постсоціалістичні країни: Болгарія, Російська Федерація та Україна. Чи не цим пояснюється подальший спад виробництва товарів народного вжитку в Російській Федерації та особливо в Україні, а також неможливість з цієї причини погасити заборгованість із заробітної плати.

Постає запитання: чому Російська Федерація та Україна опинилися у такому скрутному економічному становищі? На наш погляд, ні в Російській Федерації, ні тим більше в Україні ніхто не звертає уваги на те, що з розвалом Радянського Союзу серед індустріально розвинених країн світу почалася прихована боротьба за нові ринки збуту своїх товарів. Російська Федерація та Україна як найбільші за чисельністю населення та з могутнім економічним потенціалом держави стали найбільш привабливим об'єктом цієї боротьби.

Лідери провідних західних держав на словах підтримують економічні перетворення в Російській Федерації та в Україні, а насправді через МВФ, надаючи кредити, диктують такі умови цих перетворень, які призводять до цілковитої руйнації економіки цих держав. Можна стверджувати, що вони досягли свого і надовго вивели своїх майбутніх конкурентів за новий передід ринку збуту товарів.

На жаль, серед вітчизняних реформаторів не було такої особистості, як Бальцерович у Польщі. Всі вітчизняні реформатори, зіткнувшися із кризовим явищем в державі, спіймалися на гачок МВФ. І ось маємо — зруйнована економіка, та населення ледве зводить кінці з кінцями. Хто відповість на таке запитання: де, в якій із постсоціалістичних країн був такий високий ступінь експлуатації робочої сили, зайнятої у сфері матеріального виробництва? Ніде! А от в Україні у 1993 році він становив 518 відсотків, в 1994 році — майже 613 відсотків. Робоча сила якої держави може витримати таке навантаження?

Які першочергові кроки потрібно зробити?

По-перше, довести питому вагу заробітної плати у галузях матеріальної сфери у ВСП та ВВП до рівня 1990 року. Це обґрунтовується тим, що частка заробітної плати у структурі ВСП та ВВП 1990 року становила, відповідно, 16,6 і 28,7 відсотка. З 1991 по 1996 рік вона поступово знижувалась і в 1996 році становила, відповідно, 9,9 і 18,8 відсотка. Крім того, зростання споживчих цін за цей період у 4,4 раза перевищувало підвищення грошових доходів на душу населення, що значною мірою негативно позначилося на його купівельній спроможності. Цей перекос між зростанням споживчих цін і заробітною платою, пенсіями, стипендіями і допомогою, що надається найбільш вразливим верствам населення, потрібно негайно виправити, бо ступінь експлуатації робочої сили галузей матеріальної сфери став неймовірно високим. До того ж хронічні затримки виплати заробітної плати, які за станом на 1 квітня 1998 року становили майже 5,4 млрд. гривень, тільки поглиблюють цю проблему. Ми вважаємо, що поки питання з ліквідації допущеного перекосу в розбіжності зростання споживчих цін та заробітної плати не ліквідовано, проблему заборгованості взагалі не розв'яжуть ні в Україні, ні в Російській Федерації.

Як показують попередні розрахунки, збільшення питомої ваги заробітної плати в галузях матеріальної сфери до рівня 1990 року може спричинити зростання споживчих цін не більш як 12—15 відсотків за умови жорсткого контролю за формуванням собівартості продукції.

По-друге, до кінця 1998 року збільшену частку питомої ваги заробітної плати у галузях матеріальної сфери та нарахування на неї (за нашими розрахунками 8 млрд. гривень за друге півріччя 1998 року) акумулювати на спеціальному рахунку НБУ і спрямовувати на погашення заборгованості із заробітної плати, пенсій, стипендій, допомог, а також індексації доходів у зв'язку зі незначним зростанням інфляції. Одночасно із погашенням заборгованості розробити механізм підвищення заробітної плати, пенсій, стипендій і допомог з 1 січня 1999 року. Передбачити в механізмі підвищення заробітної плати її реструктуризацію та ввести до неї таких складових, як прожитковий мінімум і соціальні внески за рахунок перерозподілу наявних та знову створюваних соціальних страхових фондів. Такий захід сприятиме підвищенню купівельної спроможності населення.

По-третє, вдосконалити чинні або розробити нові закони, які гарантували б і заохочували вкладання іноземних інвестицій в економіку України. Це дасть можливість відмовитись у подальшому від кабальних кредитів МВФ.

По-четверте, з метою захисту вітчизняного виробника переглянути митне законодавство.

По-п'яте, заохочувати власні інвестиції у виробництво споживчих товарів шляхом широкого застосування податкових, кредитних, бюджетно-фінансових важелів.

Ось ті першочергові заходи, втілення яких, на наш погляд, може сприяти якнайшвидшому виходу України із затяжної економічної та соціальної кризи.

Постанова без схеми її виконання — просто декларація

Аграрні громадські організації — Ліга підприємств АПК, Рада КСП, Селянська спілка, Асоціація фермерів — вирішили об'єднатися в Українську аграрну конфедерацію. За словами голови біржового комітету Української аграрної біржі, члена ради Ліги підприємців АПК Богдана Губського, лише спільними зусиллями можна ефективно розв'язувати проблеми. А їх чимало...

Новостворена організація, зокрема, сприятиме виконанню в АПК прийнятих урядових рішень. Здебільшого постанови Кабміну не лише не реалізуються, а часто заважають аграрникам працювати. Відомо, ухвалена торік урядова постанова № 490 "Про регулювання ринку цукру", продовжує Богдан Губський, дезорієнтувала виробників і переробників цукрових буряків, призвела до фінансової невизначеності між ними. До прийняття документа бурякосійні господарства і цукрові заводи працювали за давальницькою схемою. Рішенням уряду вона була заборонена, але передбачених кредитів на закупівлю сировини цукроварні централізовано так і не отримали. Наслідок недовиконання міністерськими структурами постанови — виробництво солодкого піску торік упало до рівня 50-х років.

Така доля, вважає голова біржового комітету УАБ, чекає і постанову Кабміну № 1417 від 19 грудня 1997 року «Про затвердження порядку формування обсягів сільськогосподарської продукції і продовольства для державних потреб і їх реалізація із державних ресурсів через біржовий товарний ринок», яка передбачає здійснення держзакупівлі сільгосппродукції через вітчизняні сільськогосподарські біржі. Урядове рішення не було узгоджене ні з біржами, ні з громадськими організаціями, що їх представляють. Постанова залишається декларацією про наміри, бо досі не визначено навіть механізм відбору організацій, яким доручається поповнювати стратегічні засіки.

Наприкінці 1997 року ухвалено й постанову про забезпечення весняно-польових робіт пально-мастильними матеріалами за рахунок продажу зерна з держресурсів.

— За логікою, — зазначає Богдан Губський, — збіжжя мало реалізуватися через біржі. Натомість у МінАПК три місяці вирішували, як, кому і де його продавати. І посівна вже розпочалася, а державні структури думу думають. Наслідок — з пальним на селі знов сутужно. Нарешті у високих кабінетах таки визріло рішення. Там дали «добро» на укладання між постачальниками пально-мастильних матеріалів і ДАК «Хліб України»... бартерних угод.

В МінАПК нинішнього року планують засіяти 1,2 млн. га цукристими, зібрати 30 млн. тонн сировини, виробити 3,4 млн. тонн солодких кристалів. Знову наміри: торік аграрники підняли на зяб 700 тис. га (а по весноорaнці сіяти — одразу мінус 20 відсотків урожаю). Навіть якщо вдатися до простих арифметичних підрахунків, вважає голова біржового комітету УАБ, перемножити заплановані площі посіву на торішню врожайність гектара (підстав сподіватися, що нинішня стане вищою, немає), вал білих коренів не перевищить 22 млн. тонн. З такої кількості можна зварити 2,5 млн. тонн цукру. Але це у кращому разі... Коли ж зважати на щорічні польові втрати, зібраного вистачить, щоб виробити лише 1,5—2 млн. тонн солодкого піску.

Олексій ЗАТУРНИЦЬКИЙ.

Освіта

Школа нон грата

ПИТАННЯ національної освіти в Криму й досі актуальне. Йдеться не лише про майже мільйон українців, з правіку відлучених від рідного слова, яке й сьогодні для багатьох лишається «для хатнього вжитку», а й про чверть мільйона кримських татар та представників інших націй, яким тепер кажуть: немає можливості навчати ваших дітей рідною мовою, відсутні для цього приміщення, мало бажаючих вчитися, бракує педагогічних кадрів, підручників...

На сонячному півострові часом відчувається ностальгія за недавньою політикою суцільної русифікації. Та після здобуття Україною незалежності багато хто вже згадав, якого він роду.

За кілька останніх років, як свідчить статистика Міністерства освіти АРК, у 2,4 раза збільшилася кількість учнів, котрі вивчають державну мову, в 2,2 раза — школярів, що студіюють кримськотатарську. Загалом у Криму понад 300 тисяч дітей шкільного віку, українську мову вивчають близько тисячі, а кримськотатарську — майже 2,5 тисячі.

За досягнення Міносвіти автономії вважає таке: у школах з російською мовою викладання функціонує 45 класів з українською мовою навчання (де середня наповненість класів 12 учнів) і 29 класів з кримськотатарською (у кожному класі 16 дітей). Поглиблено державну мову вивчають майже 150 учнів у шести класах п'яти шкіл Джанкоя, Білогірська і Судака. Це при майже 800 тисячах «паспортних» українців.

Складається враження, що у Криму досі двоголовий орел душить прагнення кримської юні досконало оволодіти рідною мовою. Постанова Ради міністрів Криму «Про програму розвитку мережі освітніх установ, класів з українською, кримськотатарською мовами навчання, шкіл і класів з двома мовами навчання» з'явилася лише після трьох спеціальних рішень Кабміну України. Кримські навчальні заклади навіть не перейшли на загальноукраїнські навчальні плани, хоча до цього їх закликають відповідні нормативні документи, адресовані саме кримським школам. Освітяни свідчать: програма зі створення шкіл з українською і кримськотатарською мовами навчання, яку ухвалив місцевий уряд, фактично провалена зусиллями Верховної Ради автономії.

Прикладів хоч греблю гати. Пригадуються штучно створені «проблеми» з відкриттям першої на півострові української гімназії. Дехто сподівався, що охочих у ній навчатися буде обмаль. Проте з майже 900 бажаючих сімферопольців набрали лише 300 хлопців і дівчат. Вчаться вони нині у непристосованому, затісному приміщенні, туляться в класах, де перші парти від дошки на відстані «аж півметра». А народні депутати кримського парламенту, члени президії так званої «думи російської общини Криму» — С. Цеков, Н. Красновська, М. Поддубна — вбачають у гімназії навіть загрозу «украинизации общества», яка «противоречит интересам русских и большинства крымчан». І все це з'являється на шпальтах місцевої парламентської газети «Крымские известия».

До речі, українську гімназію в Сімферополі відкрили саме з ініціативи простих кримчан, а не за вказівкою згори. Мабуть, це найбільше непокоїть прихильників «думи російської общини Криму».

Цікаво, що в 30-х роках нашого сторіччя на півострові функціонувало майже 400 кримськотатарських, понад 100 німецьких, більш як 50 єврейських, 20 грецьких, 16 вірменських, 12 болгарських шкіл.

Нині національна школа перебуває лише на початку свого відновлення. І шлях цей непростий, як свідчить офіційна інформація, підписана міністром освіти Криму Юрієм Подкопаєвим: «Всего в общеобразовательных учреждениях Крыма на украинском языке обучается 402 человека». Зневірившись у допомозі свого міністерства, українці, вірмени, болгари, греки, євреї, караїми, кримчаки, німці та чехи почали стихійно, власними силами, створювати для своїх дітей недільні школи. Нині їх уже понад 20.

Життя таки змусило Міністерство освіти півострова розробити і затвердити на колегії «Концепцію освіти рідними мовами в АРК», яка пройшла наукову експертизу в Міносвіти України. Згідно з нею до 2006 року на півострові передбачається відкрити близько 60 шкіл з українською і 40 — з кримськотатарською мовами викладання. Бажання батьків і дітей мати «в рідній хаті — рідну школу» дає підстави сподіватися, що ці плани здійсняться.

Віктор ХОМЕНКО.

Сімферополь.

Доживати віку біля казенного вікна

змушені наші старі. Але турбота й догляд ніколи не замінять їм домашнього затишку

Харківський міський пансіонат ветеранів праці існує вже близько двадцяти років. Свого часу це була елітна установа для привілейованої касти персональних пенсіонерів. Цей будинок престарілих і сьогодні по праву можна назвати кращим в області (півтора десятка інших йому не рівня). Сюди, як правило, потрапляють «благополучні» старі з «порядних сімей». Якщо, звичайно, ситуацію, в якій вони опинилися, можна назвати благополуччям, а родичів, котрі позбавилися від них — сім'ями.

Потрапивши до будинку престарілих, ви насамперед втрачаєте три чверті й без того мізерного пенсійного забезпечення і всі права на своє колишнє житло. У ветеранів війни пенсії більші, а ось решті старих людей на кишенькові витрати залишається близько десяти гривень. Натомість вони отримують теплий куток з ліжком, чотириразове харчування і досить пристойний одяг.

У день пенсії бабусі влаштовують солодкі (чи просто ситніші) столи, ну а дідусі, зрозуміло, дозволяють собі збадьорюючі сто грамів. Майже всі вони живуть однією заповітною мрією — перебратися коли-небудь у окрему кімнату. Людині, в якої колись був свій дім, кімната на двох (якою б вона не була) завжди здаватиметься тісною. «Надати однокімнатні апартаменти кожному бажаючому адміністрація не може, — каже директор пансіонату Ольга Акулова. — Будинок розрахований на 400 мешканців, і всі ці місця сьогодні зайняті».

Майже вісім процентів її підопічних — старші за 70 років. У пансіонаті є нормальна їжа, необхідні медикаменти, допомога турботливого медперсоналу. І все ж таки важко позбутися відчуття, що це хоч і тепла, але клітка, до того ж остання в житті. Залишати територію пансіонату, відвідувати друзів, колишніх сусідів можна лише з дозволу адміністрації. Поїхати у відпустку, відвідати однополчанина — тільки раз на рік.

Утримання одного мешканця стає пансіонату в 300 гривень на місяць. Напевно, таких грошей цілком би вистачило й на більш пристойну пенсію для цих дідусів і бабусь, і на те, щоб милосердні люди за певну плату могли відвідувати їх щодня, купувати продукти, приносити ліки, не позбавляючи при цьому рідної домівки. Та хто цим переймається?..

Багато старих людей, рятуючись від самотнього голодного життя, зважуються переступити поріг цієї установи. Та далеко не всі готові змиритися з тутешніми, схожими на монастирські, умовами. Чимало «клієнтів» уже через декілька тижнів, а то й днів, повертаються додому.

Перед виборами життя в цьому будинку вирувало на повну силу. Претенденти на депутатські мандати хотіли в об'єктивах телекамер мати вигляд таких собі добродіїв, турботливих державних діячів: старих балували пивцем з рибкою, бабусь — апельсинами. Але виборча кампанія відгомоніла, і скоро тут знову запанує звичайна нудьга. Останньою волею того, хто йде в кращий із світів, уже ніхто не поцікавиться, а якщо й поцікавиться, то навряд чи її виконає. Мене вразило, що й в останню путь у цій богоугодній установі проводжають не по-християнськи: ховати тіло не прийнято, чинять так, щоб обійшлося дешевше.

Напевне, без будинків для старих, самотніх і покинутих людей поки що не може обійтися жодна держава в світі. Але ж важливо не тільки їх зігріти й нагодувати, але й не принизити, не пограбувати. Влада твердить, що для створення кращих умов для престарілих немає коштів. Але ж квартири, які вони начебто передають у державне користування, коштують чимались грошей! Чому ж не дати їм натомість хоча б повноцінну кімнату? З крихітною, але своєю (не казенною!) кухонькою. Щоб у людини була радість новосілля, а не гірка розлучення з життям ще за життя.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Добра новина

Урядових стипендіатів побільшає

На засіданні стипендіальної комісії Міністерства охорони здоров'я підтримано кандидатури трьох претендентів на здобуття стипендій уряду. Це — Людмила Аладишева, науковий співробітник відділу професійної патології Харківського НДІ гігієни праці та професійних захворювань, Владислав Лузін, доцент кафедри нормальної анатомії людини Луганського державного медуніверситету та Максим Соколов, науковий співробітник відділу коронарної та ендоваскулярної хірургії Українського НДІ кардіології. Вирішено також продовжити термін виплати стипендій 32 молодим науковцям.

Прес-центр МОЗ України.

Чи стане Маріуполь безпечним містом?

Екологія

У Маріуполі діє спільний україно-американський проект «Забруднення навколишнього середовища і здоров'я дітей». З нашого боку в ньому беруть участь Інститут педіатрії, акушерства і гінекології Академії медичних наук та Український гігієнічний центр, а з американського — Іллінойський університет Чикаго і Науковий центр статистики здоров'я Вашингтона.

Як зазначив науковий керівник проекту від України завідувачка відділу Інституту педіатрії, акушерства і гінекології АМН України, професор Зореслава Шкіряк-Нижник, Маріуполь для такої роботи обрано не випадково. У місті — низка металургійних і машинобудівних підприємств, а відтак тут напружена екологічна обстановка. Разом з тим місто має вдосталь кваліфікованих кадрів для вирішення природоохоронних проблем. Проект передбачає глибоке вивчення здоров'я дітей та чинників, які впливають на самопочуття малюків. У такий спосіб буде вироблено практичні рекомендації щодо поліпшення екологічної ситуації в місті.

На знімку: менеджер проекту «Забруднення навколишнього середовища і здоров'я дітей» Алла Мацола радить своїм юним пацієнтам вживати вітаміни.

Фото Бориса ДЕМБИЦЦКОГО (Укринформ).

Поспішиш - профспілку розлютиш

Конфлікт інтересів

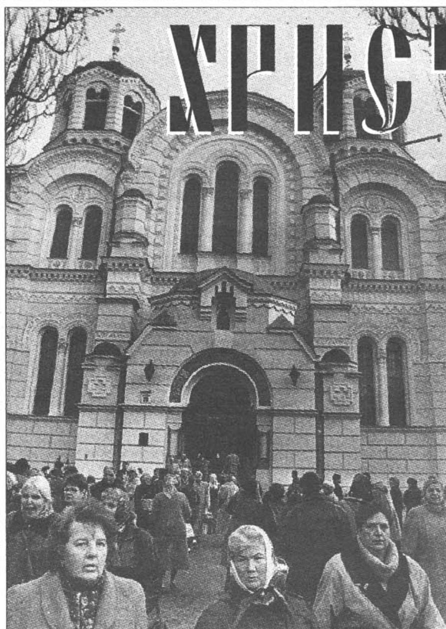
Днями представники профспілкових об'єднань укотре критикували позицію уряду щодо змін в управлінні коштами соціального страхування. Як повідомив на прес-конференції перший заступник голови Федерації профспілок України Григорій Осовий, в розроблених Мінфіном положеннях про фонд соціального страхування та про його наглядову раду простежуються спроби одержавити ці кошти і навіть включити до державного бюджету.

У першому варіанті згаданих документів Кабмін не просто назвав фонд «державним», а й залишив за собою призначення директора виконавчої ради фонду та затвердження його бюджету. Згодом на вимогу профспілок до положення було внесено деякі корективи, проте в остаточній редакції фонд так і не позбувся назви «державний». Профспілки не задовольняє і те, що уряд запропонував уже найближчим часом перейти до тристороннього управління коштами фонду: профспілкам належатиме 50 відсотків голосів, решту порівну розділять держава в особі уряду та об'єднання роботодавців. За словами Григорія Осового, цей крок передчасний. По-перше, ще не відомо, яке об'єднання представлятиме в дирекції фонду роботодавців. А по-друге, докорінні зміни в системі соціального страхування неможливі через прогалини в нормативній базі. Згідно з основами законодавства про державне соціальне страхування, кожний вид страхування має регулювати окремий нормативний акт. Нині ще не ухвалено закон про обов'язкове соціальне страхування у разі тимчасової втрати працездатності.

Ганна РОМАНЦОВА.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ВОСКРЕСНЕ Й УКРАЇНА!

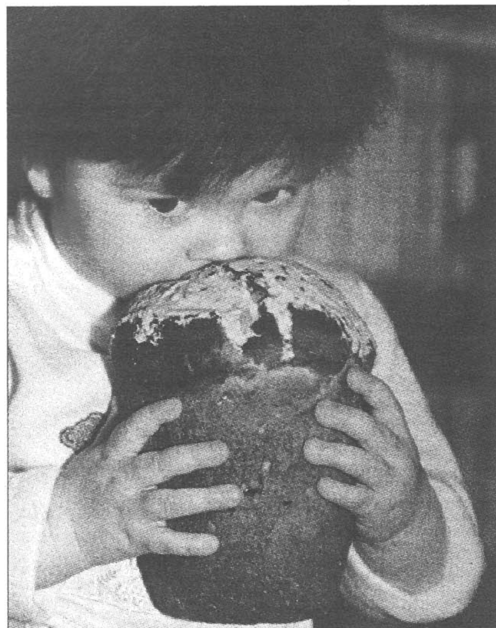
(Початок на 1-й стор.).

...Тодішній ранок прокинувся землетрусом. То ангели небесні прибрали камінь від дверей Гроба Господнього. Ті, хто вірою були переповнені й любов'ю, побачили у печері лише плащаницю — так розповідає біблійна легенда про Христове воскресіння.

Люди і тепер хочуть її бачити — ту плащаницю. Хтось називає її іконою, хтось просто доказом. Вже більш як мільйон чоловік з усього світу вирушили до Турину, аби на власні очі побачити образ Спасителя. Століттями люди намагаються розгадати таємницю святого лика, що проглядає з потертого полотна. За писанням, до якого вчені вже встигли вплести низку наукових доводів, саме у туринську плащаницю Йосиф Аримептійський обернув зняте з хреста тіло Ісуса. Наука вже довела нерукотворність зображення Христа на полотні. Однак таємниця певно ще довго лишатиметься нерозгаданою. Так само як і таємниця світлої віри, якою живиться кожна душа на землі.

Алла РОМАНЧУК.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Хроніка. Факти. Події

● *Прага*

Тиждень — на апараті

Президента Чехії Вацлава Гавела, якому минулого вівторка в австрійському місті Інсбрук було зроблено складну операцію на кишечнику, буде підключено до апарата штучного дихання на «тиждень або більше», заявив чеським журналістам Ернст Боднер, завідувач хірургічного відділення клініки. Гавел перебуває тут через закупорку бронхів. «Для життя Вацлава Гавела небезпеки немає і до намічених на середину червня поточного року парламентських виборів він буде в порядку», — відзначив Мирослав Чербак, керівник чеського медичного консиліуму, що спостерігає останні півтора року за станом здоров'я президента.

● *Бангкок*

Дуже секретні переговори

Уряд Камбоджі і керівництво поставлених поза законом «червоних кхмерів» ведуть у Таїланді закриті переговори про умови припинення збройного протистояння сторін, що триває ось уже майже 20 років. Пномпень на них представлено міністром оборон Тіє Банем. Склад делегації повстанців не відомий.

● *Ісламабад*

Іслам... за ракетною стіною

Президент Пакистану Рафік Тарар заявив про необхідність прискореного створення в країні різноманітних видів ракетної зброї з метою створити «нездоланний» національний оборонний потенціал.

«Пакистанські вчені мають активізувати розробку новітніх зразків ракетної зброї, незалежно від того тиску ззовні, котрий справляють зараз на Пакистан. Балістичні та інші новітні пакистанські ракети буде названо на честь тих мусульманських завойовників, що були захисниками ісламу і домоглися поширення цієї релігії на Індостанському субконтиненті», —підкреслив Тарар, виступаючи в Ісламабаді.

Глава Пакистану водночас указав на необхідність реалізації на практиці концепції «єдиного ісламського світу» для спільного використання ресурсів усіх держав, що належать до нього, з метою колективного захисту їхніх інтересів.

● *Маніла*

Визначилися два головні претенденти

Урядовий кандидат у президенти на наступних президентських виборах, що відбудуться в травні, «наздоганяє» в опитуваннях громадської думки популярного лідера від опозиції. Колишній спікер палати представників конгресу Філіппін Хосе де Венесія, котрий представляє урядовий партійний блок «Лакас», як повідомляють з Маніли, останнім часом помітно скоротив відставання від свого основного опонента — лідера опозиційного блоку Джозефа Естради, нинішнього віце-президента країни. Отже, як вважають західні спостерігачі, основна боротьба на президентських виборах, наміченихна 11 травня, розгорнеться між двома цими кандидатами. Крім них, на президентське крісло претендують ще 9 філіппінських політичних діячів, включаючи вдову колишнього диктатора Філіппін Фердинанда Маркоса — Імельду.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних агентств.

З'ясовується, йдемо правильним шляхом

(Початок на 1-й стор.).

Доповідь пані Пілар Пулгар, глави делегації ПАРЄ на українських виборах, було долучено до звіту діяльності Бюро Асамблеї за період між двома сесіями. «Незважаючи на помічені помилки та труднощі, можна сказати, що вибори були позитивним внеском у розвиток демократії в Україні. І їх можна розглядати як шлях до розвитку демократії», — так сказано у доповіді. Зазначено, що нинішні вибори було організовано і проведено значно краще, ніж попередні в 1994 році.

Члени делегації відзначили також високу активність на виборчих дільницях жінок і молоді, що, на думку представників Ради Європи, свідчить про «справжню еволюцію демократії» в країні. Водночас в доповіді зазначено, що «жінки були недостатньо представлені у списках майже всіх політичних партій». Відзначили доповідачі і таку деталь, як «відсутність діалогу між політичними партіями на рівні їхніх програм та ідей».

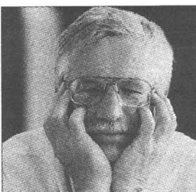
На завершення було сказано, що депутати Верховної Ради, за словами Голови ВР Олександра Мороза, зацікавлені у зміцненні співробітництва з РЄ. Він, зокрема, зазначив, що «будь-яке сприяння з боку Ради Європи могло б допомогти в розвитку демократії та законодавства України. Це слугувало б інтеграції держави до Європи».

Після звіту пані Пулгар відбулося обговорення, участь у якому взяв народний депутат України Євген Мармазов.

А сьогодні мають пройти дебати, присвячені ситуації в Союзній Республіці Югославія, тобто косовській проблемі. Вони обіцяють бути найгарячіші на нинішній сесії. До Страсбурга запрошено представників і Белграда, і Приштина. Водночас, як засвідчила прес-конференція Президента Парламентської Асамблеї Лені Фішер, питання стояло не так: «Може, ліпше спочатку реально залучити Югославію до діяльності Ради Європи, а вже потім стежити за дотриманням Белградом своїх зобов'язань і за розвитком демократії в цій країні?». «Ви відкриті для діалогу з Белградом, але кожен кандидат мусить сприймати наші стандарти і сповідувати наші цінності», — відповіла пані Фішер.

Сьогодні під час дебатів з косовського питання заплановано виступ голови української делегації, віце-президента ПАРЄ Бориса Олійника.

Скажи, хто твій партнер

Минулого тижня нижня палата парламенту Чехії ратифікувала документи про вступ країни до НАТО. Через два тижні це, ймовірніше за все, зробить і Сенат. І очевидно, важливішого рішення парламенту цього скликання вже не ухвалити. 19 червня в країні відбудуться дострокові вибори. А оскільки передвиборну кампанію відкрито вже офіційно, протягом наступних двох місяців політичні промови виголошуватимуть уже перед виборцями.

Двадцять партій заявили про своє бажання змагатися за місце під парламентським дахом. Перемогу здобуде менш ніж половина. Але шампанське пити сподіваються всі. Згідно з прогнозами соціологів, реальні шанси потрапити до парламенту мають Чеська соціал-демократична партія (ЧСДП), Союз свободи (СС), Громадянська демократична партія (ГДП), Християнсько-демократична унія—Чеська народна партія (ХДУ—ЧНП), Комуністична партія Чехії та Моравії (КПЧМ) та об'єднання за Республіку—Республіканська партія Чехії (ОЗР-РПЧ). Можливо, на виборах буде й певний сюрприз, і до списку щасливчиків потрапить і партія «Пенсіонери за життєві гарантії»: як свідчать результати опитувань, якби вибори відбувалися нині, то ця партія здобула б 14 із 200 місць у парламенті.

Політологи передбачають, що розстановка сил у парламенті якщо і зміниться, то не кардинально. І знову жодна з партій не отримає абсолютної більшості. Отож проблем із формуванням уряду, котрі, власне, і спричинили дострокові вибори, схоже, знову не уникнути. Нині кабінет міністрів створено не так за партійним принципом, як за фаховим — переважна більшість міністрів не належить до жодної партії. Свого часу голова парламенту і головної опозиційної партії ЧСДП Мілош Земан заявив, що нові вибори потрібні, аби країна нарешті вийшла з політичної кризи, за якої уряд будь-якої з партій чи їх коаліції не може заручитися підтримкою всього парламенту. Тож, якщо після виборів така ситуація повториться, можливо, країну спіткає ще серйозніша політична криза.

Звичайно, вірогідний і варіант, коли депутатам вдасться дійти згоди і сформувати коаліційний уряд. І між найсильнішими чеськими партіями вже розпочалися переговори щодо ймовірного формування урядової коаліції. Так, за словами голови ГДП Вацлава Клауса (саме після відставки уряду, очолюваного ним, і розпочалася криза), він вітав би коаліцію правих партій, щоб не допустити влади в країні соціал-демократів. Та цікаво, що, коли його партії було запропоновано саме це й зробити, аби уникнути дострокових парламентських виборів, Вацлав Клаус не пристав на пропозицію.

Хто з ким хоче «подружитися» — також питання не просте.

Так, ГДП бачить своїм потенційним партнером християнських демократів.

Але голова ХДУ—ЧНП Йозеф Лукс наголосив, що його партія розраховує на співробітництво із Союзом свободи. Отож ситуація відома: він кохає її, а вона іншого. На руку й серце ХДУ—ЧНП претендують і соціал-демократи, саме ті, яких не хотів би допустити до влади Вацлав Клаус. Врешті й виходить, що позиція християнських демократів задовольняє двох політичних супротивників — Клауса і Земана.

Одне слово, нині партії в черговий раз вивчають одне одного, аби серед величезної кількості супротивників знайти хоча б одного партнера.

Наталя ФІЛІПЧУК.

На знімках: Вацлав Клаус та Мілош Земан. До виборів залишилося два місяці.

Світлана ЧАЛА, «Голос України» (з Кишинева)

На радянському паспорті можна заробити, або Ловіння на живця

160 ТИСЯЧ громадян Молдови мають тепер друге громадянство. Румунське. Про те, як молдовани стають молдовано-румунами, повідомила урядова газета республіки «Независимая Молдова».

Публікація наробила чимало галасу, особливо тому, що показала механізм вербування молдован у румуни, назвавши при цьому конкретні імена. Агітаторами працюють, як правило, студенти з Молдови, які навчаються в румунських вузах. 60 відсотків з них отримали паспорт країни тимчасового перебування. І тепер під керівництвом лідерів Народного фронту та Партії демократичних сил Молдови активно вмовляють односельців передати їм на деякий час старі, радянського зразка, паспорти. Селяни отримують у разі згоди по 100—200 доларів кожний і через 2—3 тижні —документ, що підтверджує румунське громадянство. Керують «ловцями» за громадянами люди відомі, як наприклад депутат парламенту Серджіу Мокану, один з лідерів Народного фронту.

Якщо процес піде далі, зазначає автор статті, то «Республіка Молдова досить швидко буде населена громадянами іншої держави і питання їх об'єднання (мається на увазі Молдови та Румунії) розв'яжеться саме по собі. Світ буде поставлено перед фактом, що звершився».

Окрім готівкової «зелені» потенціальних громадян підкуповують й іншими благами. Скажімо, купівля за рубежем автомобілів і безмитне провезення їх додому. Є й такий привабливий момент — Румунія уклала з низкою країн Західної Європи угоди про безвізовий в'їзд. Ось і вивозять бессарабські румуни туди танцівниць, гуляють по Європі місцеві рекетири. Вербувальники також за кожну душу отримують дивіденди.

Суть у тому, що Конституція Молдови забороняє подвійне громадянство. І «батьками» саме цієї статті були свого часу ті самі праворадикальні партії, які сьогодні керують роботою з нелегальної паспортизації своїх одноплемінників. «Независимая Молдова» цю ситуацію пояснює так: «Вето на подвійне громадянство було встановлено, щоб громадяни не приймали російського або українського»...

Щодо нинішньої кампанії з перекуповування громадян, то стверджують, що в «Румунії створено неурядовий центр з підготовки людей, які очолюватимуть кампанію на зближення двох румунських держав до цілковитого їх злиття». Деталь це цінна, бо, як пише «Независимая Молдова», відбувається під патронажем високопоставлених чиновників Румунії.

У Міністерстві національної безпеки Молдови публікацію не коментують, але факти, наведені газетою, підтверджують.

«Українці? Це як у Франції провансальці чи нормандці... А мова у них російська»

Чи відкрита наша література світові?

МАЛО кому сподобається подібний відгук про нас європейців. Хтось заперечить і скаже, що останніми роками все ж Україну знають більше. Мабуть, що так. Але правда є й те, що ми лише емоційно констатуємо згадану неприємну істину і практично нічого не робимо, щоб змінити ситуацію. І, звичайно ж, як аргумент —наша фінансова неспроможність.

До того ж, державотворці-прагматики та політики-романтики досі вірять, що все в світі відбувається само по собі. Хоча ми вже не раз переконувалися, що насправді світ — результат реалізації волі й великих особистостей, і впевнених у собі народів.

Тож до сьогодні ми лише відкривали світ.

Віднині прийшов час світу відкривати нас.

І першим це зробить СЛОВО (згадайте Біблію: «Спочатку було слово»...). А якщо узагальнити — КУЛЬТУРА.

НАМ БИ ЗРІВНЯТИСЯ ДЛЯ ПОЧАТКУ З АЛБАНІЄЮ

ЮРІЙ КОЧУБЕЙ — літературознавець, перекладач, дипломат. У 1971—77 роках — постійний представник України при ЮНЕСКО. В 1981—87 — заступник міністра закордонних справ України, в 1987—92 — заступник генерального директора ЮНЕСКО. У 1992—97 Повноважний Посол України у Франції.

— Українську літературу за кордоном не знають. Якоюсь мірою знайомі з нею інтелектуали країн колишнього Радянського Союзу, бо була неодмінна умова демонструвати дружбу народів. Проте, попри певне лицемірство цього принципу, дещо таки робилося — і переклади творів національних класиків і, що виявилось особливо плідним, обмін студентами для вивчення мов радянських народів. Й сьогодні добре відомі імена письменників-перекладачів Рауля Чілачави, Григорія Халоминенка, Юрія Завгороднього, Аббаса Абдули, Людмили Задорожної.

На Заході ж про нас частіше можна було ще недавно почути таке: «Українці? Це як у Франції провансальці чи нормандці... Або баварці в Німеччині. А мова у них російська».

Що й закономірно, бо радянську культуру, й літературу зокрема, в першу чергу в Європі і в світі репрезентувало все російське: література, музика, мистецтво, театр...

Але минуло вже понад десятиліття (після 1985 року —початку Горбачовської перебудови), як склалася ситуація, коли ми могли б значно просунутися в цьому напрямі вперед. Але зроблено фактично дуже мало. І насамперед тому, що ми неініціативні люди. У нас є всі можливості продемонструвати світові свою інтелектуальну спроможність, відкривши творчість класиків: Михайла Коцюбинського, Василя Стефаника, Лесі Українки, Івана Франка й Тараса Шевченка, поезію XX століття — справді європейського масштабу.

Вражаючий приклад. Маленька країна Албанія (населення — майже три мільйони чоловік) сьогодні впевнено вийшла в франкомовний літературний світ і посіла там досить пристойне місце. Першу стежку проклав прозаїк Ізмаїл Кадаре, а за ним пішли й інші.

* * *

Ми ж можемо казати лише про епізодичні, пов'язані насамперед з політичними та надзвичайними подіями, спалахи уваги до себе. 1986 року світ почув про Україну, бо у нас сталася чорнобильська трагедія. Понад сто років тому (1878) Міжнародний конгрес у Парижі устами Івана Тургенєва захищав українську літературу, бо її жорстоко заборонив російський царат. Після революції 17-го року та громадянської війни в тій же Франції мав успіх роман Юрія Яновського «Вершники», була відома творчість Володимира Винниченка...

Хвиля післявоєнної еміграції принесла в Європу Івана Багряного та Уласа Самчука, романи та повісті яких теж перекладалися й були популярними серед європейських читачів. Як борців з тоталітарним посталінським режимом вітав світ Василя Стуса та Василя Голобородька.

Словом, епізодичних успіхів ми мали досить багато. Але нині має йтися про систему зусиль, які відкрили б світові українську літературу.

ХАЙ НАДИХНЕ НАС ПРИКЛАД НАПОЛЕОНА

В СЯЙВІ БЛАГА І СЛАВИ
СЛОВО ВХОДИТЬ У СВІТ,
НАЧАТОК СВЯТОЇ ДЕРЖАВИ
ЯСНУЄ ЙОГО ПРИХІД.

Михайло Орест

Ми найперше знаємо Наполеона як видатного полководця. Але майже не звертаємо уваги на нього як на ідеолога. А французький імператор цінував і зброю, і СЛОВО. Сучасні йому французькі історики одержали наполеонівське завдання — написати історію найвидатніших битв і війн, які переживало людство, що й було зроблено. До речі, Шарль-Луї Лезюр був автором «Історії козаків» (1813—14), написаної в приязному до України дусі.

Зрозуміло, що на тлі всіх війн і битв зоря військового таланту Наполеона засяяла ще яскравіше.

— Безумовно, що народження Української держави створило зовсім інші умови для її міжнародної культурної співпраці зі світом. А це потрібно насамперед для успішної дипломатичної діяльності, щоб Україна посіла гідне місце в міжнародній політиці. Щоб відкрили нашу країну тепер вже не як частину Радянського Союзу, а як суверенну й незалежну.

Цю проблему добре розуміють в країнах Старої Європи. Знову ж для прикладу звернімося до французького досвіду, оскільки мені довелося там тривалий час жити. Французи переконані в необхідності активної інтеграційної діяльності, на це націлена політика франкофонії — поширення французької мови. А з мовою йде культура, зростає авторитет Франції. До країн, охоплених франкофонією, належать, крім традиційних —від В'єтнаму до Швейцарії, навіть слов'янська Болгарія. Тобто в цих країнах виховується еліта, яка буде орієнтуватися на Францію. Це ж роблять і Росія, США, Німеччина, інші країни світу.

Як бути нам?

Перше: поширювати українську мову. Відповідні умови є в Німеччині, Франції, Італії, Канаді, США. Тобто всюди, де живуть українці. В інституті східних мов у Сорбонні (Париж) багато зробила для організації вивчення української мови професор Марі Шерер. Цю справу продовжили її учні, зокрема професор Еміль Крюба. Марі Шерер переклала французькою й видала українські думи, а Еміль Крюба — твори Михайла Коцюбинського. Тепер є домовленість, що українську будуть вивчати ще в кількох університетах Франції.

Наступний наш крок — згуртування тих, хто володіє українською мовою у світі. Наприклад, поляки запрошують до Польщі на відпочинок чи в туристичні поїздки друзів польської мови. Вони вивчають країну, твори письменників якої перекладають.

Особливі зусилля слід направити на поширення української літератури. Тут є багата світова практика. Кожна країна видає найперше бібліографічні бюлетені —перелік й анотацію всього цікавого, що видрукувано. Ці бюлетені розсилають у всі великі видавництва світу. Спочатку, таке буває, наші бюлетені, може, й потраплятимуть до кошика нецікавих видань. Але не треба боятися. Так всі починають.

У кожному видавництві є так звані комітети читання (я, до речі, теж належав до одного з них у Швейцарії). Члени такого комітету перечитують всі літературні новинки, вишукуючи цікаві книжки.

І врешті-решт настане пора, коли нами зацікавляться й почнуть видавати.

Зрозуміло, що до цієї діяльності треба залучити й посольства, й відповідні журнальні видання (той же «Всесвіт»), й засоби масової інформації (Українське міжнародне радіо) тощо. Тобто йдеться про відповідну державну політику, а не зусилля ентузіастів. А поки цього нема, киянина Сержа Лифаря вважають російським танцівником, а львів'янку Соломію Крушельницьку —польською співачкою.

Очевидно, потрібен і відповідний державний координуючий центр, котрий розробляв би науково обгрунтовані програми діяльності України в цьому напрямі, особливо політику заохочення й пропозицій.

Віталій АБЛІЦОВ.

Мої дві прабабусі

(Майже п'єса, бувальщина)

Дійові особи:

1. Прабабуся Домна (Домця), *трохи старенька, бо має 97 повних років, не дуже згорблена і не дуже зморщена, але опирається на палицю.*
2. Прабабуся Сарафина (Соня), *трохи старенька, бо трохи не дотягує до 97 років, зморщена і трохи згорблена.*
3. Я. Їхня правнучка, *якій ще довгенько дотягувати до двадцяти.*
4. Мій трохи покалічений диктофон, *за допомогою якого я зробила запис розмови прабабусь.*
5. Мої (без сережок) вуха, *які дозволили почути розмову в неспотвореному технікою вигляді.*

Лавочка біля хати у селі Нові Обіходи Немирівського району на Вінниччині. Прабабусі разом з усіма іншими трохи старенькими та молодшими односельцями переїхали сюди з села Обіходи, що в Коростенському районі на Житомирщині. Знялися з місця не по своїй волі, а після Чорнобильської катастрофи тисяча дев'ятсот вісімдесят шостого року. Внизу плюскотить Південний Буг, віє квітневою прохолодою, але їм, як я бачу, не до багатої історії ріки. Сидять і балакають. Мова стисла, з великими паузами. (Тяжко підслуховувати, але я це зробила і хочу подати у скороченому вигляді).

Домця. Я щось, ге-ге, не пригадую, коли ти, Соню, з'явилася на світ. Раніше мене... чи пізніше. Ти пам'ятаєш діда Павла, ото був молодий та ранній. Усе знав, здоровило, хто коли родився, з ким любився і на кому оженився.

Соня. А ти й не помниш, коли сама ставала під вінець.

Домця. А чого ні? Мені шістнадцять було... ще підстріляне дівча.

Соня. Теж мені! Я он у п'ятнадцять вискочила заміж! А до того...

Домця. Га? Що до того?

Соня. Та до того заробляла з п'яти років на шматок хліба у рідного дідуся.

Домця. А ти оту голодовку пам'ятаєш?

Соня. Ще й як. Ти її не пам'ятаєш, бо така молода...

Домця. Га? Тю, молода! Та я ж народилась, як каже мій он син Василь, разом з двадцятим віком. Щоб він згорів...

Соня. Та вже згорить, не кляни.

Домця. А в голодовку ми їли березову кору, ти знаєш... смачна була, хоча... ми жили не гірше інших.

Соня. А все-таки кропива смачніша.

Домця. Та ото, ще кажуть, оце слухаю по радіво, якась революція була.

Соня. Ти що, ще слухаєш радіво? Ти слухай мене, ніякої ліворуції не було, то все пани бились, а в мужиків чуби тріщали... Воно й зараз так.

Домця. Так, так, так. Ото були вибори, то хіба не те саме, що й ліворуція. Пани туди, аж у Києв, добиваються, б'ються між собою... А у мужиків чуби...

Соня. Які там чуби, вони зараз усі безчубі.

Домця. Може, через те, що отой Чорнобиль так ударив по мужиках.

Соня. Тойді, може, і добре, може, що наші чоловіки так рано повмирали, та не дожили до того горя, яке впало на нас.

Домця. От, що я, Соню, добре помню. Не ліворуцію, а як я єдиного свого сина Василя спасла від німецької кулі. Слава Богу, я накрила дитину хусткою, притиснула до землі, і ще, слава Ісусу, уберегла від голодної смерті.

Соня. Слухай, ти так розказуєш, ніби вже дуже стара, а я ще молода.

Домця. То, може, заміж.

Соня. Давай жениха. На дискотеку з внучкою Ганькою ходила, та жодного не примітила.

Домця. Ха-ха-ха. То ще, може, й весілля справимо? (оглядається, помічає мене). І-і, Ганько, а ти чого підглядуєш? Хай би вже праправнук Максим це робив.

Соня. І тобі не стидно?

Я. Та ні, мої бабусеньки, не подумайте, що я підслуховувала і записувала. А це — калькулятор, яким я підраховувала, що вже вам майже 200 літ.

(Завіса).

Ганна ЯРМОЛЕНКО,
студентка Інституту туризму, економіки та права.

Напишу вам і я

Бананових гаїв не маємо,

Не тільки ринки, але й вулиці у нас забиті бананами, адже їх продають на кожному кроці. Часто вони пошкоджені, можливо, за своєю давністю не придатні вже до вживання. Виникає сумнів щодо таких плодів: у яких умовах вони зберігаються, чи проходять належну перевірку санепідемстанцією? А купують їх, як правило, дітям...

Віктор ІВАНОВ.

Кременчук
Полтавської області.

Я рятував — порятуйте і мене!

Був ліквідатором на ЧАЕС, нині інвалід другої групи з трьома малими дітьми при дружині-трудівниці, котра, працюючи в КСП «Дружба», зарплати не одержує. Переніс два інфаркти і три інсульти, до лікарні вже навіть не потикаюся — немає там ні крапельниць, ні шприців, ні фізрозчинів, ні ложки каші для хворих. Ліки пропонують купувати лише в комерційних аптеках. Обіцяну законом компенсацію на продукти харчування мені, як і товаришам по нещастю, затримують уже не місяцями, а роками. Хто ще здоровий, виходить мітингувати, а я не маю сил і на це...

Сергій ДУДНИЧЕНКО.

Митяєве
Сакського району.
Крим.

Не соромтеся співати колисаночки

Мова починається з колискової пісні. Задушевні, багатослівні, вони створюють в душі людини словниковий і образотворчий пласт, що проростає. А в українському ефірі звучить музичний гвалт, з неякісними магнітофонними записами. Невже там не розуміють, що радіо повинно бути вчителем, диктори мають розмовляти неквапливою, чіткою мовою. І пісні мають звучати такі, що запам'ятовуються, щоб хотілося їх співати.

І. КАСИЦЬКИЙ.

Київ.

На таку «допомогу» не сподівалися

Минулого року в комерційному банку ми взяли позику на будівництво з розрахунку 21 відсоток річних. А недавно нам повідомили, що ми маємо виплачувати 46 відсотків. Якби відразу знали про такі умови «допомоги» молодим, то нізащо не погодилися б на них. Що нам тепер робити? Хата не добудована, бо позики на всі матеріали не вистачило, ми з чоловіком зарплати не одержуємо, а пенсії батьків, щоб за все розрахуватися, замало.

С. НАЙМИБУДКА.

Завадівка
Корсунь-Шевченківського району
Черкаської області.

А як же гарно стелили!

Не одна я чекала березня, бо до нашої мізерної пенсії мали додати по 10—20 гривень. Але який це був важкий день для усіх, хто сподівався на допомогу! У мене робочого стажу — тридцять один рік, я народила й виростила троє дітей, в столичному Інституті нейрохірургії мені зробили складну операцію, заробила собі інвалідність, а сьогодні маю «відчутну» підтримку держави — дев'яносто копійок! А декому й цього не дали...

Марія ФРИШКОВА.

Черкаси.

Тепло жіночих... таборів

За листом читача

Багато хто переконаний: якщо людина відбувала покарання в «зоні», то вона вже втрачена для суспільства. Я так не думаю. Звичайно, ця пляма на все життя. І все ж... Людині треба дати шанс спокутувати гріх і повернутися до повноцінного життя. Як це робиться в «зонах»?

Світлана З.

*Ємільчине
Житомирської області.*

... Машина прудко бігла поміж ланами мальовничого Поділля і, ніби переводячи подих, на мить зупинилася на пагорбі. Скориставшися цим, Олександр Справедливий, заступник начальника УВС Тернопільської області, показав:

— А ось і та сама, 63-я.

Віддалік сонце чітко вирізьбило двоповерхові будівлі. Зовні сувора установа з виконання покарань виглядала цілком миролюбно і нагадувала підприємство. Та переступивши поріг прохідної...

Якось не в'яжеться: жінка і злочин. Але дійсність жорстока. Тільки за навмисне вбивство тут відбувають покарання 126 жінок, за навмисні тілесні пошкодження — 40, за розбій — 56, пограбування — 74. Найбільше засуджених за крадіжки особистого майна — 659.

У кабінеті начальника установи Юрія Остапишина зустрілися з Галиною С., котра тільки-но отримала документи на звільнення, гроші і квиток на дорогу. Позаду — чотири роки «відсидки» за квартирні крадіжки, третя судимість. За цей час стала тещею, бабусею, здобула професію швачки-мотористки. З чоловіком давно розлучилася, у доньки своя сім'я. Єдина людина, яка чекає її на волі, — старенька бабуся. І хоч клялася-божилася, що за старе ні-ні, —не вірилося. Та й цифри свідчать: із 1200 засуджених уперше тут відбувають покарання всього 73, вдруге —446, втретє — 688. Є навіть жінка, котра має 13 судимостей! Отож і виходить, що, скоївши один раз злочин, людина повертається в «зону», як до рідної домівки. Сидять тут жінки різного віку. Спробуйте спитати в когось, за що відбуває покарання, — називає не скоєне, а статтю. Навмисне тілесне пошкодження, навмисне вбивство, розбій, пограбування, навіть зґвалтування. До скоєння злочину працювало лише 92, а 101 — взагалі без певного місця проживання. Є серед них венеричні хворі, алкоголічки, наркоманки, туберкульозні, які обов'язково мають пройти курс лікування.

Та найперше вони повинні заробити на своє утримання, а ще — відшкодувати потерпілим завдані збитки. Отож, як не сутужно з роботою на волі, а в колонії, хоч і не на повну силу, все ж працює швейний цех, в якому зайнято сто жінок. Шиють усе — від постільної білизни до робочого одягу.

Минулого року в колонію підвели газ, запрацювала нова котельня, тепер у гуртожитках не холодно. Коли прокладали труби, протягнули їх за свої кошти ще до трьох сіл. Але й господарства не зобіжають «колоністок»: крупу, м'ясо, картоплю завжди дають у борг або в обмін на куфайки, робочий одяг.

Під час мого перебування в зоні кухарі саме готували обід. У великих казанах кипіли-булькали страви. Зрозуміло, колонія не санаторій, але якщо зважити, що нині й на волі не в кожного є хліб на столі... Щодня триразове гаряче харчування, 650 грамів хліба. До речі, його печуть у своїй пекарні.

Живуть жінки в гуртожитку, кожна прагне створити домашній затишок. Святково і незвично виглядають на казенних ковдрах вишиті подушки і серветки, фіраночки і квіти, але найбільша радість — це побачення, які дозволені один раз на три місяці. Крім цього —листування, телефонні розмови, посилки. Працює тут шістдесят штатних працівників, в основному жінки.

... Тетяна Звір з новенькими погонами лейтенанта приїхала сюди за направленням після закінчення Уфимської школи міліції. Працювала оперативником, старшим оперативником, начальником оперативної частини. Нині вона — заступник начальника з режиму.

— Страшнувато було спочатку, але й цікаво, — каже Тетяна Всеволодівна. — Я завжди намагалася зрозуміти, що штовхає жінку на злочин. Та, мабуть, нікому не вдасться збагнути, коли в людині народжується злочинець. Усього в житті не передбачиш, будь-хто може спіткнутися. Треба допомогти людині встати, та й заради повернення до рідних і близьких варто жити, не втрачаючи надії на краще.

Права авторка листа до редакції у своєму переконанні, що не кожна людина, побувавши в «зоні», втрачена для суспільства.

Марія ДАВИДЕНКО.

Добриводи,
Тернопільська область.

Фото Василя БУРМИ.

Як не вдарити лицем у сакські грязі

Наболіло!

Санаторій імені М. Бурденка в Саках працює з 1974 року. Він оснащений сучасним медичним обладнанням провідних фірм.

В оздоровниці, де лікують людей, які перенесли найтяжчі травми хребта, працюють висококваліфіковані фахівці вищої та першої категорій. Аналогів цій установі комплексної реабілітації у світі немає.

Ще кілька років тому путівки сюди розподіляли централізовано, і санаторій на 371 ліжко-місце був завжди повний.

Нині ситуація інша. Навіть у пікові літні місяці в оздоровниці лікуються не більш як 270 чоловік, причому, приблизно третина з них — особи, які супроводжують хворих.

А зимової пори у величезному чотириповерховому будинку перебувають приблизно 15—20 чоловік...

За часів перебудови Сакський спинальний санаторій було переведено на госпрозрахунок, тому він змушений самостійно «кувати» свої фінанси.

Єдиною статтею доходу для нього стали кошти, отримувані від реалізації путівок. Вартість однієї — 3130 гривень.

І хоча розраховано лікування не на стандартні 24 дні перебування, а на 45 діб, навряд чи хтось з інвалідів-спинальників (а їх в Україні понад 30.000) у змозі лікуватися за власний рахунок. Турботу про їхнє одужання, як і в будь-якій цивілізованій державі, мають узяти на себе його соціально-гуманітарні інститути. Але...

Безпосередній господар санаторію імені М. Бурденка —Федерація профспілок України. Їй, здавалося б, і карти в руки, проте у придбанні путівок вона не зацікавлена, адже працюючих інвалідів серед спинальників, як правило, немає.

У Міністерства праці та соціальної політики на путівки для інвалідів грошей дуже мало.

Доходи санаторію держава обкладає численними податками. Його прирівнюють до звичайного виробничого підприємства.

Парадокс. Фонд соціальної допомоги населенню створюється з податкових відрахувань, а кошти, що їх витрачають на придбання путівок, знову оподатковують! Чи розумно це?

Сакський санаторій сьогодні бідує, будівлю його з дня побудови жодного разу не ремонтували, весь лікувальний комплекс потребує докорінної реконструкції.

Необхідна також екстрена модернізація технології видобутку та транспортування лікувальних грязей із Сакського озера — найобширнішої водойми, що простяглася на п'ять кілометрів. Його мулисті відкладення мають унікальні цілющі властивості.

**Віктор БІРЗІН,
інвалід війни.**

Крим.

Сон на молодик

Раціональна пропозиція

Після відкриття чергового пленарного засідання сесії Верховної Ради в залі панувало пожвавлення, обличчя кожного депутата світилося усмішкою. А коли на табло висвітилася цифра, гучними оплесками вибухнув зал і кулуари. Зареєструвалося 450 народних депутатів!

Слово для заяви бере лідер однієї з найбільших партій. Несподівано для всіх він заговорив чистісінькою українською мовою.

— Шановні колеги! Від імені голів комітетів і фракцій оголошую прийняте нами одностайне рішення на спільній нараді: протягом двох місяців кожен народний депутат отримуватиме 200 гривень зарплати. А решту грошей перераховуватимемо на покриття заборгованості у виплаті пенсій, стипендій тощо.

Хай цей скромний внесок буде відповіддю на рішення урядовців, які переказали у фонд покриття заборгованості свій десятимісячний оклад.

Бурхливі оплески. Я теж захоплено плещу в долоні і... прокидаюся.

Федір ЛЮДНИЙ.

Кам'янка
Черкаської області.

Енергозбереження

«Маяк-Сервіс» «запрягає» вітер

ЕНЕРГЕТИКА дорожчає, дедалі частіше відключають від мереж заводи, ферми, мікрорайони в містах і населені пункти. Через це потерпає економіка, через це і нарікання людей. А чи є з цього замкненого кола вихід?

— Так, — стверджує директор полтавського підприємства «Маяк-Сервіс» Володимир ДЕРІЄНКО. — Він у нетрадиційних способах виробництва електроенергії. А частка енергії, вироблюваної у такий спосіб, становить лише один (!) відсоток від загального обсягу, що його виробляють у державі. Ось такий, хоч як дивно, надзвичайний мізер. А це ж екологічно чиста енергетика, за якою майбутнє. Наприклад, вітроенергетика. Середня потужність вітру на Землі оцінюється в 4,4 трильйона кіловат, що в 500 разів більше сучасного обсягу споживання енергії людством. Можливості, отже, безмежні. Природні умови України також сприяють розвиткові вітроенергетики, дарма що вітрові потоки в окремих регіонах невисокі. Можливість подвоїти кількість вироблюваної енергії все одно є.

Вітрові електростанції, до речі, працюють майже в усіх країнах світу, справно, без перебоїв забезпечують життєдіяльність віддалених селищ, ферм, дослідних станцій. Лише з 1880 по 1940 роки у США було збудовано понад 6.000.000 малих вітроелектростанцій. Сьогодні це одна з найперспективніших галузей, яка динамічно розвивається. За прогнозами вчених, до 2000 року у США вітер вироблятиме 300 мегават електроенергії, в Європі — 850, в Азії — 700.

— Цифри вражають. А що в Україні?

— Є кілька заводів, що вже освоїли випуск вітрогенераторів, вітрових водопідйомних установок, вітрових компресорних станцій... До речі, світова інженерна думка сконцентрувала увагу на конструюванні пропелерних вітрогенераторів, але вони дорогі (1 кВт установленої потужності коштує 1000 доларів і вище), небезпечні з екологічного боку — для птаства, є джерелом підвищеного шуму. Це й ускладнює проблему їхньої установки біля житлових масивів, на будівлях.

Українські винахідники запатентували нові види вітрогенераторів — парусні, потужність яких набагато вища, аніж у пропелерних з такими само параметрами. Енергія прямо пропорційна розмірам паруса, зростає в геометричній прогресії залежно від швидкості вітру, коливається від одного до сотень кВт.

— Певно, є ще якісь переваги?

— Такі вітряки практично безшумні. Їх можна встановлювати в населених пунктах, на даху будівель, зрештою, на фермерській чи дачній ділянці. Причому, «домашній» парусний вітрогенератор здатний «видати» промисловий струм уже за швидкості вітру 3—4 метри за секунду.

— Іншими словами, вони саме для наших «штильних» регіонів і підходять?

— Безперечно. Середня швидкість вітру на Полтавщині 3,2 м/сек.

Одержувана за рахунок нетрадиційних джерел енергія більш конкурентоспроможна, ніж отримувана чи вироблювана на ГЕС, АЕС із використанням радіоактивного палива, імпортного мазуту, природного газу тощо.

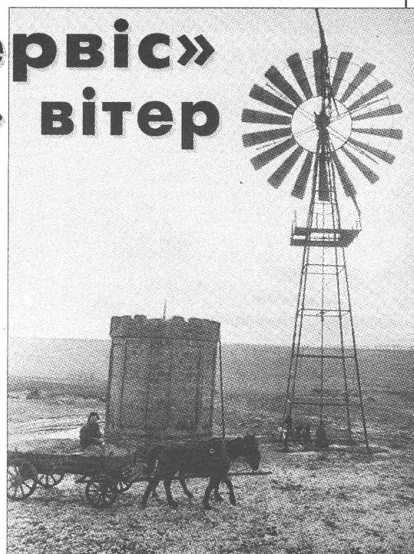
— Здається, переконливо. Але чому так повільно, інертно ми всі повертаємося?

— Зрозуміло, що все впирається в кошти, яких завжди не вистачає. А кожен із нас хоче мати негайну віддачу. Але так не буває. Спочатку треба піти на певні витрати. Один із австрійських фермерів, розповідають, додумався до виробництва нетрадиційних добрив. Десять років, використовуючи їх, мав збитки, і лише згодом вони стали для нього прибутковими. Так і з парусним вітрогенератором. Спочатку варто піти й на витрати. А потім надлишок енергії той чи той фермер, власник, забезпечивши енергією себе, може запропонувати й сусідові: хай опалює седім, ферму, господарські приміщення, впроваджує техніку.

— Володимире Васильовичу, на Сорочинському ярмарку до ваших стендів було не підступитися —багатьох ділових людей, виробничників, керівників господарств цікавили теплогенератори «Юсмар» і «ТЕК». А це що?

— Коротко кажучи, це спосіб перетворення електричної енергії на теплову. Метод, звичайно, відомий. Хто не знає традиційні котли на електротенах? А про нетрадиційні, які так активно останнім часом в Україні стали впроваджувати, відомо? Запатентований у Молдові тепловий генератор «Юсмар» виробляє теплову енергію за рахунок фізичних якостей води на квантовому рівні. Його ККД — майже 100 відсотків. Заінтриговані? Аж ніяк не гірший і гідродинамічний нагрівач «ТЕК», запатентований у київському науково-виробничому об'єднанні «Текмаш», його коефіцієнт корисної дії —92—95%. В основу покладено принцип перетворення електроенергії на теплову за допомогою кавітаційних процесів у рідині. Не вдаючись у техніцизм, поясню: електрокотли недоцільно використовувати в Україні через високий рівень мінералізації води (відбувається інтенсивне накипоутворення), через що й ККД котлів низький, такий і рівень безпеки.

Цих недоліків повністю позбавлені гідродинамічні нагрівачі — поверхневий нагрів відсутній, жодних проблем із пригаром, накипоутворенням. Нагрівання води здійснюється за рахунок співударів струменів, тертя, кавітації. У таких установках можна використовувати і воду,

навіть забруднену, морську, мінералізовану, і рідину з тосолом, мастилами тощо. Розгін рідини здійснюється за рахунок серійного насоса, який одночасно з нагрівачем прокочує її по системі опалення, піднімаючи тепло на будь-який поверх будівлі.

Економісти підрахували: коефіцієнт ефективності становить 320 відсотків, порівняно з опаленням, яке мали б, користуючися послугами міської тепломережі.

— Отже, переваги незаперечні?

— Звичайно. А звідси й висновок: впровадження таких установок доцільне в місцях, де відсутній природний газ, тепломережі, де економічно невигідне будівництво котелень, у разі аварійних ситуацій тощо. І головне: якщо справді хочете мати економічний ефект, подбайте й про забезпечення екологічно чистого середовища.

— Хтось зацікавиться і вочевидь захоче впровадити новинку в себе...

— Жодних проблем. Наше підприємство «Маяк-Сервіс» є представником заводів — виготовлювачів установок «Юсмар» і «ТЕК». Нехай звертаються. Одержать вичерпну консультацію щодо впровадження нетрадиційних опалювальних систем, вітроенергетики.

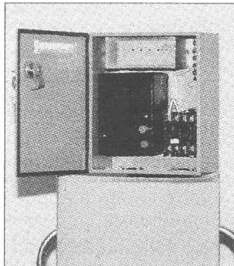
Вів розмову
Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область

ЗАХИЩЕНИЙ ЕЛЕКТРОДВИГУН — ЗБЕРЕЖЕНІ ГРОШІ

ЕФЕКТИВНІСТЬ роботи енергетичного господарства будь-якого підприємства значною мірою залежить від надійності електричних машин.

В Україні кількість електродвигунів, що експлуатуються, — десятки мільйонів одиниць. У харчовій промисловості їх встановлено понад 400 тисяч. На жаль, через незадовільні умови експлуатації близько 10 відсотків двигунів виходить з ладу. На початку 90-х років в країну для здійснення ремонтних робіт щорічно поставляли 40—45 тис. т емаль-дроту загальною вартістю 0,5—0,6 млрд. доларів США.

Нині, навіть враховуючи спад виробництва і те, що у зв'язку з цим певну кількість двигунів зупинено, витрати виробничників на ремонтні потреби, як і раніше, залишаються надто великі. Вартість ремонту однокіловатної електричної машини — 25—30 грн. Якщо зважити на інші чинники, спричинені виходом двигуна з ладу (зокрема, додаткові втрати електроенергії у зв'язку зі збільшенням на 30—40 відсотків току холостого ходу відремонтованих двигунів), то загальні збитки тільки по підприємствах харчової промисловості становлять 9—10 млн. дол. США на рік. Крім цього, ламання елетродвигунів іноді супроводжується появою відкритого полум'я, що в пожежовибухонебезпечних приміщеннях може призвести до значних аварій та великих матеріальних втрат.

Через це комітет харчової промисловості в 1995 році звернувся до Київського інституту автоматики з пропозицією спільно шукати вихід з цієї ситуації. На новій елементній базі було розроблено принципово нову систему захисту електродвигунів, яка за своїми технічними можливостями перевищує кращі зарубіжні та вітчизняні розробки.

Ця система являє собою високонадійний мікроконтролер із високоточними безконтактними датчиками. Пристрій забезпечує захист електричних машин змінного струму будь-якої потужності (від 0,1 до 300 кВт) від будь-яких чинників, що негативно впливають на умови експлуатації (електричні та механічні перевантаження, коротке замикання, обрив або перекіс фаз, пошкодження ізоляції тощо). Реалізуються і додаткові функції щодо можливого захисту, управління та контролю роботи глибинних насосів.

Упродовж двох років на підприємствах харчової промисловості було встановлено більш як 1000 таких систем (а загалом по Україні — близько 5000). Вони показали абсолютну надійність, зручність, простоту в установленні та експлуатації. Окупність пристрою — 2—3 місяці. **Їх впровадження дало змогу виробничникам зменшити витрату коштів на ремонт двигунів на 180—200 тис. доларів США на рік.**

Київський інститут автоматики паралельно із випуском системи УЗД також розробив та спільно з київськими заводами «Квазар» та імені Артема приступив до випуску нового пристрою для електродвигунів. Це система типу ТК-11, яка за своїми функціональними можливостями не поступається УЗД, але має значно менші габаритні розміри, вагу (на знімку). Крім цього, він на 50 відсотків дешевший за УЗД. Вартість ТК-11 з ПДВ становить близько 100 грн., що робить таке устаткування можливими і потрібним для впровадження практично на кожному підприємстві. Термін окупності його не менший, ніж УЗД. За кошти, що йдуть на ремонт одного двигуна потужністю 50 кВт, можна придбати 15 пристроїв ТК, які в подальшому зможуть забезпечити надійний захист такої самої кількості електродвигунів.

Крім пристрою ТК-11, Київський інститут автоматики розробив і впроваджує компактну малогабаритну станцію управління глибинними насосами та загальнопромисловими електроустановками типу ТК-111 та ТК-112. Функціональні можливості станції дуже широкі. Вона виконує захист електродвигунів від різних аварійних впливів і глибинних насосів від зниження рівня води нижче допустимого. 1997 року проходила іспити на Херсонському електромеханічному заводі та Бердянському заводі «Південьгідромаш» і отримала високу оцінку фахівців. Станцію ТК-111 було рекомендовано виробничникам для її встановлення разом з глибинними насосами замість нині діючих типу «Каскад».

Про те, що проблема захисту двигунів одна з важливіших, свідчить і той факт, що в Росії створена і почала діяти Асоціація з виробництва та застосування приладів захисту електродвигунів. У нашій країні, вважаємо, також мусить змінитися ідеологія щодо забезпечення умов експлуатації електродвигунів, адже економічно вигідніше захистити електричну машину, ніж витрачати кошти на її ремонт.

Валерій КАЛІНІЧЕНКО,
керівник групи енергетики і енергозбереження Комітету харчової промисловості України.

Спорт

П'ятнадцятий титул «Барси»

Футбол. Після невдалих матчів проти київського «Динамо» у Лізі чемпіонів іспанська «Барселона» здебільшого радувала своїх прихильників. У лютому вона виграла європейський Суперкубок, взявши гору над німецькою «Боруссією» (Дортмунд) у двох поєдинках. А минулої суботи каталонці достроково, за п'ять турів до фінішу чемпіонату Іспанії, стали володарями золотих нагород. Це п'ятнадцятий титул іменитого клубу. Вдома «Барселона» на заповненому вщерть стадіоні «Камп Ноу» виграла в «Реала» (Сарагоса) — 1:0. «Золотий» м'яч забив бразилець Джовані.

Ще близько години після фінального свистка щасливі переможці та їхній тренер нідерландець Луї ван Галь не залишали смарагдового поля, даючи інтерв'ю і вітаючи своїх палких прихильників. Свято в Барселоні тривало до ранку...

Не збавляючи темпу

Хокей. Відбулося ще два тури на першому етапі чемпіонату світу в групі В, що триває в Словенії.

Польща — Данія. 5:5. Нідерланди — Словенія. 1:6. Велика Британія — Естонія. 4:5.

Україна — Норвегія. 5:2 (1:0, 1:1, 3:1). Шайби у переможців закинули: Степанищев, 18, Синьков, 36, Шахрайчук, 50, 60, Марковський, 60.

Данія — Норвегія. 2:1. Польща — Естонія. 3:0. Словенія — Велика Британія. 5:3.

Україна — Нідерланди. 10:1 (4:0, 4:0, 2:1). Степанищев, 3, Шахрайчук, 12, 33, 41, Синьков, 12, Ширяєв, 13, Литвиненко, 21, Олецький, 24, 38, Зіневич, 58.

	В	Н	П	Ш	О
УКРАЇНА	4	0	0	27-7	8
СЛОВЕНІЯ	4	0	0	18-7	8
Естонія	3	0	1	11-10	6
Данія	2	1	1	9-13	5
Польща	1	1	2	11-14	3
Велика Британія	1	0	3	15-17	2
Норвегія	0	0	4	7-13	0
Нідерланди	0	0	4	4-21	0

Наші хокеїсти, вирушаючи на турнір, мали інформацію, що чотири найкращі команди за його підсумками продовжать боротьбу на другому етапі в листопаді. Але коли прибули на місце, то дізналися про зміну регламенту. З'ясувалося, що вже дві збірні плюс Норвегія (організатор змагань восени) продовжать боротьбу за путівки до групи А.

Звичайно, такі зміни примусили наших тренерів внести корективи у плани українського колективу. Зі старту наші хлопці взяли високий темп і тримають його. Вся українська команда відзначається відмінною результативністю. Але найкращий серед бомбардирів — форвард Вадим Шахрайчук (виступає в німецькому клубі «Нюрнберг»), який закинув у чотирьох зустрічах сім шайб. Влучністю радує й 19-річний нападаючий «Сокола» Олександр Зіневич, який чотири рази примушував капітулювати воротарів суперників.

Головний тренер українців поки що задоволений грою обох голкіперів — Юрія Шундрова та Євгена Бруля, які виступають по-черзі.

Сьогодні в Єсениці, мабуть, головний матч турніру — Україна — Словенія. В ньому, найпевніше, й вирішиться доля першого місця. Як повідомив колега Олександр Липенко, всі три тисячі квитків до місцевого Палацу спорту розпродані. А ми чекаємо від нашої збірної перемоги!

---

11 ИЮНЯ 1998 ГОДА В 10.00 В АКТОВОМ ЗАЛЕ ХЦНТИ (ПР. ГАГАРИНА, 4) СОСТОИТСЯ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ ЗАО «ХАРЬКОВСКИЙ ЮВЕЛИРНЫЙ ЗАВОД».

Повестка дня:
1. Выборы совета АО.
2. Выборы председателя совета АО.
3. Выборы генерального директора.
4. Выборы дирекции.
5. Выборы ревизионной комиссии.

Регистрация с 9.00 до 10.00 в день собрания.

Дирекция ЗАО «ХЮЗ».

До відома акціонерів банку «Національний кредит»

Шановні акціонери!

Правління банку «Національний кредит» повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 21 травня 1998 року об 11 годині ранку за адресою: м. Київ, вул. Тургенівська, 52/58.

Початок реєстрації о 10 годині.

Порядок денний зборів:
1. Звіт правління про результати роботи банку «Національний кредит» за 1997 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Обговорення та затвердження звітів правління банку та ревізійної комісії.
4. Інші питання.

З повагою, правління банку «Національний кредит».

ВНИМАНИЮ АКЦИОНЕРОВ ЗАО «УНИВЕРМАГ «УКРАИНА» (Г. ХАРЬКОВ)

Сообщаем, что итоговое собрание акционеров состоится 12 июня 1998 года в 8.30 утра по адресу: г. Харьков, пр-т Тракторостроителей, 59/56 в универмаге «Украина».

Повестка дня:
1. Отчет о результатах финансово-хозяйственной деятельности предприятия за 1997 год.
2. Отчет ревизионной комиссии.
3. Внесение изменений в устав.

Регистрация с 7.00 утра в день собрания по месту его проведения.

Для регистрации необходимо иметь удостоверение личности, сертификат, доверенность (в случае представления интересов акционеров).

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, б. Пушкина, 34) возбудил дело № 23/3-186 о банкротстве предприятия по техническому обслуживанию и ремонту горношахтного оборудования. Юридический адрес: 340086, Донецк, ул. Ф. Зайцева,2; расчетный счет 205004 в «Донуглекомбанке».

Претензии возможных кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления по адресу: 340115, До-

---

8 червня 1998 року о 10 годині за адресою: м. Київ, Спортивна площа, 1, відбудуться загальні збори акціонерів АТ «Інвестиційний фонд «Агропромінвест»

Пропонується наступний порядок денний:
1. Звіт за результатами 1997 фінансового року.
2. Стратегічні цілі та завдання на 1998 рік.
3. Внесення змін до установчих документів АТ «Інвестиційний фонд «Агропромінвест».
4. Обрання голови правління АТ «Інвестиційний фонд «Агропромінвест».
5. Обрання ревізійної комісії АТ «Інвестиційний фонд Агропромінвест».
6. Про виплату винагороди керуючому АТ «Інвестиційний фонд «Агропромінвест».

---

15 червня 1998 року о 10 годині за адресою: м. Київ, Спортивна площа, 1, відбудуться загальні збори акціонерів АТ «Народний інвестиційний фонд «КІНТО»

Пропонується наступний порядок денний:
1. Звіт за результатами 1997 фінансового року.
2. Стратегічні цілі та завдання на 1998 рік.
3. Внесення змін до установчих документів АТ «Народний інвестиційний фонд «КІНТО».
4. Обрання голови правління АТ «Народний інвестиційний фонд «КІНТО».
5. Обрання ревізійної комісії АТ «Народний інвестиційний фонд «КІНТО».
6. Про виплату винагороди керуючому АТ «Народний інвестиційний фонд «КІНТО».
7. Про зміни у складі спостережної ради АТ «Народний інвестиційний фонд «КІНТО».

До уваги акціонерів АБ «АвтоЗАЗбанк»!

Загальні збори акціонерів банку відбудуться 5 червня 1998 р. о 16 годині за адресою: м. Запоріжжя, пр. Леніна, 9, БК ВАТ «АвтоЗАЗ» (зупинка «Автовокзал»).

Реєстрація акціонерів — з 15-00 до 15-45. При собі мати паспорт.

Порядок денний:
1. Про затвердження підсумків восьмого випуску простих акцій АБ «АвтоЗАЗбанк».
2. Про затвердження змін №3 до статуту банку.
3. Про створення філій АБ «АвтоЗАЗбанк» та затвердження їх положень.
4. Інше.

Мета восьмого випуску акцій «АвтоЗАЗбанку» — подальше збільшення статутного фонду та розширення масштабів діяльності банку. Загальний обсяг емісії — три мільйони гривень. Кількість цінних паперів — три мільйони простих акцій, номінальною вартістю 1 гривня кожна, випускаються у бездокументарній формі. Початок передплати — 3 квітня 1998 р., закінчення передплати — 4 червня 1998 р.

З урахуванням підсумків передплати акцій восьмого випуску статутний фонд банку становитиме 6 700 000 (шість мільйонів сімсот тисяч) гривень і ділитиметься на 6 700 000 простих акцій номінальною вартістю 1 гривня кожна. Акції банку розподіляються між засновниками та акціонерами банку. Засновники банку викуповують 601260 акцій, або 8,97 % статутного фонду банку.

Власник простих акцій має право:
— участі в загальних зборах акціонерів особисто або через представника;
— голосу із розрахунку одна акція — один голос;
— на отримання дивідендів пропорційно до номінальної вартості акцій, які йому належать;
— на отримання частини майна у разі ліквідації банку;
— першочергового придбання акцій наступних випусків.

У разі відмови емітенту у випуску акцій особам, які передплатили акції, внесені ними кошти повертаються не пізніше як через 30 днів.

Правління АБ «АвтоЗАЗбанк».

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Открытое акционерное общество **"Калиновская автобаза"** уведомляет о созыве общего собрания акционеров, которое состоится **27 мая 1998 г.** в **11**[00] час. по адресу: **340023 г. Донецк, ул. Автотранспортников, 4**

ПОВЕСТКА ДНЯ:
1. Отчет правления по результатам финансово-хозяйственной деятельности Общества в 1997 г. Основные направления деятельности предприятия в 1998 г.
2. Отчет ревизионной комиссии по результатам деятельности Общества в 1997 г.
3. Утверждение баланса предприятия за 1997 г., годового отчета правления и выводов ревизионной комиссии.
4. Вопросы реорганизации предприятия.

Начало регистрации акционеров (их представителей) проводится с 10[00]
Для участия в собрании необходимо при себе иметь паспорт и доверенность, (для представителей акционеров), заверенную правлением

---

28 КВІТНЯ 1998 Р. О 15.00 ВІДБУДУТЬСЯ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ АКЦІОНЕРІВ ВІДКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ДНІПРОШИНА»

Порядок денний:
1. Звіт дирекції про фінансово-господарську діяльність товариства за 1997 р. та план діяльності на 1998 р.
2. Доповідь ревізійної комісії про результати проведених перевірок у 1997 р. та висновок про річний звіт і баланс підприємства.
3. Звіт ради товариства.
4. Затвердження результатів діяльності товариства за рік, доповіді і висновків ревізійної комісії, порядку розподілу прибутку за 1997 р.
5. Затвердження плану діяльності товариства на 1998 р.
6. Внесення змін до статуту товариства.
7. Затвердження форми випуску акцій товариства.

З питань участі у зборах телефонувати: (0562) 98-39-85, 98-34-65, 98-37-49.

Збори відбудуться за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Героїв Сталінграда, 118-а, будинок культури «Шинник». Їхати автобусами №№ 32,33,45, тролейбусами №№ 6,9, трамваями №№ 12,16.

Реєстрація учасників зборів з 13-00 до 14-45.

Учасникам зборів при собі мати паспорт і виписку з реєстру акціонерів.

АТЗТ «МУКАЧІВСЬКА ЛИЖНА ФАБРИКА «ТИСА» ПОВІДОМЛЯЄ ПРО ПРОВЕДЕННЯ ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ АКЦІОНЕРІВ, ЯКІ ВІДБУДУТЬСЯ 6 ЧЕРВНЯ 1998 РОКУ О 13 ГОДИНІ ЗА АДРЕСОЮ: ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛ., М. МУКАЧЕВЕ, ВУЛ. ІНДУСТРІАЛЬНА, 16.

Порядок денний:
1. Звіт правління про результати фінансово-економічної діяльності.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Про внесення змін та доповнень до статуту.
4. Вибори президента товариства.
5. Вибори членів ради товариства і голови ради.
6. Про розподіл прибутку за 1997 р.
7. Різне.

Реєстрація акціонерів з 11-ї до 13-ї години.

Для участі у зборах акціонерам потрібно при собі мати:
1. Документ, який посвідчує особу і сертифікат акцій.
2. Доручення на право участі у зборах, якщо власник акцій не може бути присутнім на зборах.

Правління товариства.

Утерянное свидетельство о государственной регистрации предприятия «Контакт-Информ» № 22911898 считать недействительным.

Арбитражным судом Донецкой области возбуждено дело № 12/1-1Б о банкротстве ООО «Энергодон» (340048, г. Донецк, пр. Освобождения Донбасса,8-б; р/с 26002980724 в Донецкой областной дирекции Укрсоцбанка, МФО 334011).

Заявления кредиторов и санаторов принимаются в месячный срок со дня опубликования объявления по адресу: 340103, г. Донецк, б. Пушкина,34.

До уваги акціонерів ВАТ «Вінницький завод «Металіст»

Повідомляємо, що загальні збори акціонерів відбудуться 5 червня 1998 р. о 12.00 за адресою: м. Вінниця, вул. Ватутіна,17, приміщення заводу.

Порядок денний

1. Звіт правління та затвердження балансу і розподілу прибутку за 1997 р.
2. Затвердження висновку ревізійної комісії за річним звітом та балансом.
3. Внесення змін до установчих документів.
4. Різне.

Реєстрація акціонерів проводиться з 9.00 до 12.00.

При собі мати документ, що посвідчує особу та доручення (для представників).

Телефон для довідок (8-0432) 27-80-44; факс 27-39-51.

Правління ВАТ.

Вниманию акционеров! ОАО «Пролетарское ПТУ»

сообщает о проведении общего годового собрания акционеров, которое состоится 5 июня 1998 года в г. Донецке в 11-00 по адресу: г. Донецк, ул. Большая Магистральная, д.29, ДК «Юбилейный».

Повестка дня:

1. Отчет правления общества о результатах деятельности общества за 1997 год.
2. Отчет и заключение ревизионной комиссии по балансу и финансовому состоянию общества за 1997 год.
3. Утверждение размера и порядок выплаты дивидендов за 1997 год.
4. Утверждение устава общества в новой редакции.
5. Избрание председателя правления и членов правления.
6. Избрание наблюдательного совета и ревизионной комиссии.
7. Утверждение внутренних положений общества.
8. Утверждение основных направлений деятельности общества в 1998 году и распредение чистой прибыли по 1998 году.
9. Реорганизация дочерних предприятий.
10. Разное.

Начало регистрации акционеров в 9-00.

1. При себе иметь документ, удостоверяющий личность акционера или его представителя.
2. Доверенность на право участия в собрании (для представителей юридических и физических лиц).

Телефон для справок 21-90-19.

Правление ОАО «Пролетарское ПТУ».

Арбітражний суд Миколаївської області порушив справу № 462/1 про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Зарічя». Юридична адреса та банківські реквізити: 329212, Миколаївська область, Миколаївський район, с. Кірово, р/р 26008200065001 в Миколаївському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 326290, код ЗКПО 05431331.

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення за адресою: 327001, м. Миколаїв, майдан Леніна, 1.

Шановний акціонер! АТ «Пригма-Прес»

Повідомляє, що загальні збори ВАТ «Хмельницький завод ковальсько-пресового устаткування «Пригма-Прес» відбудуться 5 червня 1998 р. о 10.30 в м. Хмельницькому, вул. Правди, 6, АТ «Пригма-Прес».

Реєстрація учасників з 9-ї години.

Порядок денний:

1. Про підсумки діяльності товариства за 1997 рік та основні напрями його розвитку.
2. Звіт ревізійної комісії ВАТ.
3. Вибори спостережної ради ВАТ.
4. Внесення змін та доповнень до статуту акціонерного товариства.
5. Створення дочірніх підприємств, філій.

Акціонерам при собі мати документ, який посвідчує особу, для представників акціонерів — доручення і документ, який посвідчує особу.

Довідки за телефоном: 9-92-74.

Інформація щодо результатів діяльності «Відкритого Акціонерного товариства ВАБанк», як емітента цінних паперів (за 1997 рік.)

Найменування емітента	**АТ«ВАБанк»**
Код ЄДРПОУ	**19017842**
№ свідоцтва про державну реєстрацію товариства та дата видачі свідоцтва	**№120 від 02. 07 1992р.**
Місце знаходження:	**254119, Київ, вул. Зоологічна, 5**
Телефон	**219-01-57**
Телефакс	**216-00-33**
Основні види діяльності	**банківська**
Кількість акціонерів	**1283**
Кількість власників облігацій	**–**
Середньоспискова чисельність штатних працівників	**518**
Статутний фонд (для ВАТ):	
-прості акції, (кількість та частка в статутному фонді)	**11250820 шт. - 100%**
-привілейовані акції (кількість та частка в статутному фонді)	**–**
Дата проведення останніх зборів акціонерів (для ВАТ)	**30 січня 1998р.**
Найменування та місцезнаходження юридичної особи уповноваженої емітентом продавати (купувати) його цінні папери	**–**
Найменування та місцезнаходження юридичної особи уповноваженої емітентом виплачувати доход за його цінними паперами	**–**
Дата та термін виплати дивідендів, якщо вони будуть виплачуватись	**з 10. 02. по 22. 04. 1998р.**

Основні фінансові показники тис. грн.

Показник	рік звітний	рік попередній
1. Виручка (валовий доход) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за вирахуванням державного регулювання цін, ПДВ та акцизного збору.	43 995	32945
2. Балансовий прибуток (збиток)	12135	7652
3. Всього по активах балансу	197242	108530
4. Всього зобов`язань	100701	26520
5. Статутний фонд (довідково: номінальна вартість акцій)	11251 1 грн .	6324 1 грн.
6. Нерозподілений прибуток	6328	1560
7. Прибуток, що припадає на одну просту акцію	0,99 коп.	1,20 коп.
9. Дивіденди, сплачені на одну просту акцію	68 коп.	73 коп.

До уваги акціонерів ВАТ «Чернівціцукорсервіс»

Повідомляємо, що загальні збори акціонерів відбудуться 27 травня 1998 року об 11-й годині за адресою: м. Чернівці, вул. Хотинська, 4 (клуб цукрового заводу).

Реєстрація — з 9.00 до 10.45 згідно з документами, що посвідчують особу акціонера чи його представника.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати діяльності у 1997 році. Основні напрями діяльності на 1998 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Про розподіл прибутку за 1997 рік.
4. Затвердження річного балансу за 1997 рік.
5. Про внесення змін і доповнень до статуту ВАТ.
6. Вибори органів управління і контролю: голови і членів правління; ревізійної комісії; спостережної ради.
7. Різне.

Довідки за телефонами: (03722) 258-10, 55-07-69.

Правління.

ВАТ «Чечельницький цукровий завод»

повідомляє, що перші загальні збори акціонерів відбудуться 12 червня 1998 року об 11.00 за адресою:

288521, смт Чечельник Вінницької області.

Реєстрація акціонерів з 8.00 до 11.00 у приміщенні клубу.

Порядок денний:

1. Інформація про хід приватизації на підприємстві та результати господарсько-фінансової діяльності за 1997 р.
2. Прийняття статуту ВАТ у новій редакції.
3. Затвердження внутрішніх нормативних документів.
4. Вибори органів управління та контролю.

Правління ВАТ.

До уваги акціонерів! ВАТ «Харківміськгаз»

повідомляє, що порядок денний загальних зборів акціонерів, які відбудуться 23 квітня 1998 року (оголошення в газеті «Голос України», № 45 від 10 березня 1998 року), доповнено пунктами:

— про розмір та термін виплати дивідендів;

— звіт незалежного реєстратора, який веде реєстр акціонерів.

З проектом документів, пов'язаних з порядком денним, можна ознайомитись у ВАТ «Харківміськгаз» за адресою: 310004, м. Харків, вул. Жовтневої революції, 57/59. **Телефони для довідок: 23-58-31, 20-58-69.**

ВАТ «Харківміськгаз».

Правление открытого акционерного общества **«Харьковский керамический завод»** *сообщает,* что 6 июня 1998 г. в 11.00 по адресу: г. Харьков, ул. Котлова, 83 в помещении актового зала института МГКТИ, состоится очередное общее собрание акционеров.

Регистрация акционеров с 9.00 до 11.00.

Повестка дня:

1) отчет органов управления о результатах финансово-хозяйственной деятельности за отчетный период, утверждение годового отчета и баланса;

2) рассмотрение вопроса о целесообразности реорганизации общества;

3) утверждение изменений к уставу общества;

4) утверждение положений и внутренних нормативных актов общества;

5) избрание персонального состава органов управления общества;

6) создание дочерних предприятий и обособленных подразделений, утверждение их уставов и положений;

7) утверждение отдельных соглашений, заключаемых правлением общества.

Для участия в собрании акционеров при себе иметь:

— документ, удостоверяющий личность;

— документ, подтверждающий право собственности на акции;

— доверенность на право голосования уполномоченным лицам.

Справки по телефонам: (0572) 23-17-39, 12-17-70.

У номер

• *Черкаси*

Медаль надійшла з Пхеньяна

Через 44 роки колишньому військовослужбовцю Юрієві Левичу з Корсуня-Шевченківського вручено медаль «За бойові заслуги у Корейській Народно-Демократичній Республіці». Під час служби у Військово-Повітряних Силах СРСР йому довелося перебувати в Китаї, брати участь у воєнних діях у Кореї. За відмінне виконання бойових завдань його було нагороджено медаллю «Дружба народів Китаю». І ось скромний пенсіонер-корсунець одержав ще одну нагороду — із Пхеньяна...

• *Одеса*

А Чепігу... сфантазував

В музеї Одеського морського порту з'явилося два нових експонати — скульптурні портрети засновників і керівників Чорноморського козачого війська, героїв війни з Туреччиною 1787—1791 років, кошових отаманів Захарія Чепіги та Антона Головатого. Їх автор скульптор Петро Кравченко став першим в історії митцем, який узявся за таку роботу. Щоправда, в одному з київських музеїв є портрет Головатого, виконаний олією, кінця XVIII століття (художник М. Іванов), з якого, власне, й ліпив отамана Кравченко. А ось свого Чепігу митцеві довелося фантазувати, адже не тільки портретних зображень, а й навіть якихось письмових описів його зовнішності досі виявити не вдалося.

• *Миколаїв*

Річкові «трамваї» подано

АТ «Миколаївський річковий порт» зробив мешканцям міста великодній подарунок: віднині до садів та городів ходитимуть річкові «трамваї». Катери пішли до Лазурного, Соснового, Старої та Нової Богданівки, Садів. Оскільки більшість пасажирів тут пенсіонери-пільговики, облдержадміністрація віднайшла кошти для порту, аби річковики не мали збитків.

• *Луганськ*

Голландським каменем — по бездоріжжю

Невдовзі на Луганщині поменшає поганих доріг. Їх мають замінити автошляхи та пішохідні доріжки із сучасним покриттям, яке широко використовується у європейських країнах. Технологію виробництва так званого голландського каменю вже почали освоювати у Красному Лучі, й символічно, що подібна практика має шанс справді стати світлим променем на тлі бездоріжжя.

НАША ІКОНА ЯК РЕНЕСАНС ДУХОВНОСТІ

Колекції

З нагоди великого свята Світлого Воскресіння Христова та у зв'язку з 4-річчям благодійного культурологічного фонду «Український ренесанс» у Національному художньому музеї відкрито виставку українських ікон. Відверто кажучи, виставка приємно здивувала, адже 25 представлених ікон свідчать про високий, справді музейний, рівень творів, що могли б стати гордістю та окрасою будь-якої колекції. Кожна представлена ікона — справжній шедевр українського іконопису. До речі, напередодні великого свята фонд подарував Національному художньому музею ікону з Полісся «Спас», датовану 1650 роком і дуже рідкісну з огляду на час та місце її створення. Особливістю показу стала експозиція рідкісних донаторських ікон, тобто таких, які дарувалися церквам окремими громадянами і підписувалися з цього приводу. На виставці представлено 5 таких ікон. «Український іконопис завжди вважався чи не найвищим виявом духовності та самосвідомості нашого народу і яскраво свідчив про ті вершини, яких сягали наші майстри» — вважає заступник директора з наукової роботи Національного художнього музею Ірина Горбачова. Добре, що музей співпрацює з фондом — виставка цього року стала вже четвертим спільним проектом.

У планах фонду «Український ренесанс» — подальша праця зі збирання, реставрації, збереження та показу ікон і тому цілком закономірним стало бажання провести до 2000 року великий, повний показ колекції фонду. А у подальшій перспективі — створення музею української ікони.

Наталія СУХОЛІТ,
мистецтвознавець.

На знімку: ікона XVIII ст. «Свята Параскева».

Великоднє.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Весняний наступ на злочинність

Правопорядок

Спецпідрозділи міліції цього року було задіяно в багатьох регіонах України — у Криму, на Луганщині, Одещині, в Києві. І якщо загалом по країні кількість злочинів зросла на 3,9%, то в Криму таке зростання було незначним. У Луганській області кількість правопорушень знизилася на 3,6%, Одеській — на 2,6, у Києві — на піввідсотка.

Перебуваючи в Луганську, міністр внутрішніх справ Юрій Кравченко назвав дії спецпідрозділів «весняним наступом на злочинність». Конкретні цифри цього наступу вельми промовисті.

У Одеській області в березні поточного року органи внутрішніх справ розкрили близько 550 злочинів, знешкодили 9 мафіозних угруповань. Вилучено майже 80 одиниць зброї, вибухівку, боєприпаси, наркотики. Працівники спецпідрозділу ДАІ «Кобра» затримали понад 450 автомобілів, майже половина з яких була з перебитими номерами вузлів та агрегатів. Викрито 160 економічних порушень, зокрема факти незаконного перерахування валютних коштів за межі України в сумі понад 300 тисяч доларів США.

У столиці по «гарячих слідах» було розкрито понад 3 тисячі порушень правопорядку. І внаслідок активного наступу на криміналітет у Києві тяжких злочинів було скоєно на 15% менше. У фінансовій та банківській системах викрили 450 порушень.

Луганська область теж має сумну славу криміналізованого регіону. Завершення дій спецпідрозділів МВС разом із місцевими органами міліції дало щедрий «урожай» кримінальних справ. Їх тут порушено понад 800. Затримано також близько 60 членів організованих злочинних угруповань. Спецпідрозділ ДАІ «Кобра» затримав сотню іномарок з перебитими номерами вузлів та агрегатів. А за «відмивання» мафіозних грошей порушено 50 кримінальних справ у комерційних структурах.

Дії спецпідрозділів МВС у рамках програми «Правопорядок» триватимуть. Незабаром перевірятимуть Харківську та Донецьку області.

За три місяці розкриття злочинів в Україні становить 76,3%. Для порівняння: торік цей показник становив 73 відсотки. Загальний рівень злочинності зріс за рахунок 1159 умисних вбивств (це на 9,5% більше, ніж торік) та крадіжок приватного майна, яких зареєстровано понад 46 тисяч.

Володимир ЧЕРНИШ.

Зиск від популярного музикування

Фестивалі

Ідея проекту «Живе мистецтво» своєю актуальністю влучає в «десятку». Сутність цього симпатичного фестивалю — в отриманні насолоди від спілкування з живою музикою та образотворчим мистецтвом (проект передбачає й паралельні до концертів художні експозиції). Серед організаторів — благодійний фонд підтримки молодіжних ініціатив, мистецький жіночий центр та культурно-мистецький центр Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Ефекту присутності, камерності на початковому концерті довгострокового проекту додало місце проведення — Конгрегаційна зала академії. Струнний квінтет «Наполеон» облаштувався поміж книжковими стелажами та портретами мудреців. Популярний репертуар (коктейль із Лоуренса, Моцарта, Монті, Хачатуряна, Брамса, Лея, Азнавура...) теж сприяв тіснішому контакту музикантів та публіки. Можливо, в іншому випадку таке поєднання непоєднуваного могло б тлумачитись як дурний смак. Однак у цьому — пріоритет був на боці професійного, технічного, легкого виконання. Тому не видається «популярничанням» акробатика з альтом лауреата міжнародних конкурсів Романа Барковського...

Отже, отримана перша порція насолоди. З кожною новою поступово вимальовуватиметься телеверсія «Живого мистецтва».

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

Міністерство юстиції України висловлює глибоке співчуття заступникові міністра Кабінету міністрів України Іващенку Володимиру Івановичу з приводу смерті його дружини
Валентини Олексіївни.

Міністерство юстиції України висловлює глибоке співчуття судді Конституційного суду України Селивону Миколі Федосовичу з приводу смерті його батька
Селивона Федосія Яковича.

Квітнева від народження

Ювілей

У двадцятих числах квітня 1980 року відкрився київський Молодіжний театр. За модою часу, подію приурочили до ювілею вождя світового пролетаріату. А може, театр робив подарунок самому собі: чи не більшість його акторів були квітневими від народження. Приміром, у Луїзи Филимонової з вождем іменини майже збігалися. Відтоді в театрі й навколо багато що змінилося — окрім самої Луїзи. Нині вона відзначає свій круглий ювілей, вносячи сум'яття в ряди біографів (як казав Жванецький: «Скоко-скоко?!»). Як це вдається? Можливо, завдяки внутрішньому спокою. Филимонова —найспокійніша актриса Києва, хоч і має завидну біографію. Адже починала у колишньому «Березолі», потім одеський театр Революції, потім — серед фундаторів Молодіжного. А діапазон який: у славнозвісних «Зайцях» грала ледь не всіх — від Проні Прокопівни до Лимарихи. Інший би вже книжку про себе сів писати. А вона — ні. Грає собі потихеньку: Гоголь, Стельмах, Чехов, Уайльд, Винниченко. Кілька років тому «Пектораль» отримала, спокійно й без фурору. А післязавтра у Молодому театрі — бенефіс Филимонової, «Сватання на Гончарівці»...

Оксана ПОГОРСЬКА.

На знімку: Луїза Филимонова у виставі «Сватання на Гончарівці».

Голос України

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44,
телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
♦ Рукописи не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.
Тираж 234597.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Зам. 0311075.
1234567890